2

ĽUBEĽSKÉ NOVINY

Ľubeľskými ulicami počas soboty, 9. decembra, prechádzal tradičný mikulášsky sprievod. Navštívil viac ako 20 domácností a vyše 40 detí. Mikuláša sprevádzali jeho pomocníci, anjeli a čerti. Deti Mikulášovi predniesli krátku básničku. Niektoré mu darovali vlastnoručne nakreslené obrázky. Mikuláš odmenil deti balíčkom sladkostí. Akciu zorganizovala už po tretí krát Obecná rada mládeže Ľubeľa.

MAGAZÍN PRE OBYVATEĽOV, RODÁKOV A PRIATEĽOV OBCE ĽUBEĽA
2/2023
2. POLROK 2023

Vždy aktuálne správy z diania obce

Milí priatelia,

aj druhý polrok 2023 bol bohatý na dianie v našej Ľubeli a o mnohých aktivitách sa dočítate na ďalších stranách Ľubeľských novín.

Spoločenský život v našej obci nezastal a my sme zažili leto a jeseň plnú rôznorodých aktivít. A tie by bez pomoci mnohých z Vás neboli, za čo aktívnym spoluobčanom patrí obrovské ďakujeme. Šport, kultúra, brigády, ale aj uchovávanie a pripomínanie si našich historických udalostí, tvorí dôstojný spoločenský základ našej obce.

Vzhľadom na rôzne nie veľmi pozitívne predpovede ohľadom verejných financií sme takpovediac vyčkávali, ako sa štát zachová k samospráve. Legislatívna smršť a opatrenia vlád I. Matoviča, E. Hegera, ale sčasti aj Ľ. Odóra spôsobila, že mnohé obce mali doslova existenčné problémy a boli pár krokov pred nútenou správou.

V skratke – tie vlády vzali financie mestám a obciam. Veď určite sledujete aj informácie v médiách a vidíte, že stav v štáte a aj vo vzťahu k samospráve nie je dobrý.

A vyhliadky do budúcna? Ukazuje sa a verím, že terajšia vláda bude považovať mestá a obce za partnerov a regióny im budú blízke. V nadväznosti na tieto skutočnosti sme v uplynulom roku chod našej obce riadili opatrne a zodpovedne, ale pripravovali sme aj rôzne podklady a povolenia na nové projekty, ktoré plánujeme realizovať v rámci dotácií. Či už z nového programového obdobia Slovensko 2021–2027, alebo Plánu obnovy a odolnosti SR.

Prioritou zostáva vybudovanie kanalizácie a čističky odpadových vôd, potom obnova budovy zdravotného strediska, ale aj ďalšia modernizácia našej základnej školy.

Aj návrh rozpočtu obce je opatrný a je schválený ako vyrovnaný. Rozpočet na rok 2024 počíta s ďalším rozvojom obce – vybuduje sa detské ihrisko (dotácia 50 000 € z Ministerstva práce, soc. vecí a rodiny SR) a tenisové kurty (dotácia 99 340 € z Fondu na podporu športu). Ale museli sme, ako sa hovorí, s číslami doslova kúziť.

Miestne dane a poplatky sa zvyšovať nebudú, iba sa zaokrúhlia desiatky centov. Taktiež sme zatiaľ neschválili poplatok za miestny rozvoj, nechceme novým stavebníkom dávať ďalšie finančné bremeno. Dokonca pre osoby s ŤZP s určitým percentom postihnutia a osobám nad 70 rokov sme schválili drobné úľavy na poplatkoch.

Nateraz sa nezvýši ani poplatok za komunálny odpad. V tejto oblasti zvažujeme a pracujeme ako združenie obcí stredného Liptova Ekológ na tom, aby sme prešli na platby na základe váženia odpadu. To znamená, že občan si zaplatí len to, čo je reálne v jeho zbernej nádobe na základe hmotnosti odpadu. Zrejme v roku 2025 by sme na tento systém prešli, ale je to ešte iba v plánovacej rovine.

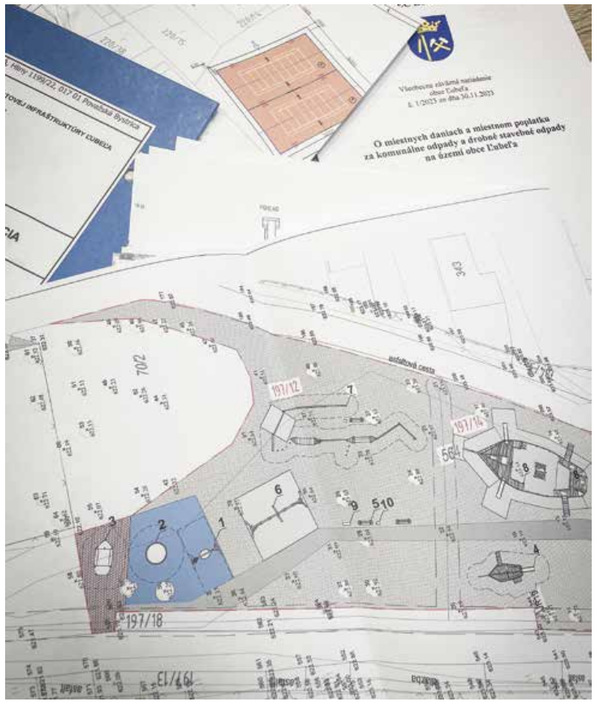

Milí spoluobčania, verte, že sa snažíme hospodáriť vyvážene s výhľadom ďalšieho rozvoja obce, ale so zreteľom na životné potreby Vás – obyvateľov našej obce. Chceme mať atraktívnu obec, kde sa nám všetkým bude dobre a pokojne žiť. Tu vás chcem dôrazne poprosiť a požiadať – netvorme v okolí obce čierne skládky, tie v konečnom dôsledku musí odpratať a upratať obec na náklady nás všetkých.

A tiež, buďme voči svojmu okoliu a susedom ohľaduplní a parkujme autá vo svojich dvoroch. Nenechávajme ich na uliciach, kde častokrát bránia plynulému prejazdu, povedzme aj záchranným zložkám. A tobôž ich neparkujme na zelených plochách.

Vzhľadom na rozlohu obce a pre lepšiu orientáciu aj záchranných zložiek pripravujeme označenie ulíc

a pridelenie orientačných čísel stavieb. Názvy ulíc budú prevažne vychádzať z historicky zaužívaných pomenovaní, pribudne ulica Slovenského národného povstania, ale aj ulica J. B. Guotha, štúrovca a rodáka z našej obce.

Táto aktivita sa dotkne nás všetkých, hlavne pri postupnej zmene dokladov. Vieme a chápeme administratívnu náročnosť tejto problematiky, ale život nám ukazuje, že v našej obci je už potrebné označenie ulíc. V budúcom roku bude schválený celý proces a budeme vás podrobne informovať o celom postupe.

Milí priatelia, čitatelia Ľubeľských novín, akákoľvek doba, akékoľvek časy vieme zvládnuť, keď budeme na prvom mieste ľudia, ktorí sú srdeční a otvorení aj pre druhých. Čas Vianoc nám doslova podčiarkuje túto potrebu byť láskavý a ohľaduplný k svojim najbližším, ale aj okoliu. Prajem Vám pokojné a požehnané vianočné sviatky a v novom roku nech nás postretnú tie najlepšie momenty, ktoré si užijeme len pri plnom zdraví a dobrej nálade. A to želám nielen Vám, milí priatelia, ale aj celej našej obci a nášmu krásnemu Slovensku!

Váš starosta

Nech sa nám v Božom dieťati pripomenie viera, nádej, láska a sprevádza nás v našich životoch po celý rok 2024.

želá redakčná rada Ľubeľských novín

Z pohľadu nášho kraja

Záchrana Strednej odbornej polytechnickej školy, nové CT v našej nemocnici, ale aj nový riaditeľ Liptovského múzea, ktorým sa stal Mgr. Martin Hromada, PhD. Toto boli najpálčivejšie témy z uplynulého diania v Žilinskom samosprávnom kraji (ŽSK), ktoré sa bytostne dotýkajú nášho okresu.

Vedenie ŽSK prišlo s návrhom optimalizácie stredného školstva, v rámci ktorej sa pokúša o zrušenie našej Strednej odbornej polytechnickej školy. V priebehu pár mesiacov chcela župa zrušiť spomínanú strednú školu dvakrát. Prvý návrh na jej vyradenie zo siete škôl mala predsedníčka ŽSK na júlovom zasadnutí zastupiteľstva, a keď sa ukázalo, že jej návrh nebude mať dostatočnú podporu poslancov, tak pred rokovaním svoj návrh stiahla. A pokúsila sa o to opäť na novembrovom zasadnutí župného zastupiteľstva. Ja, Ján Blcháč, Rudolf Urbanovič, Michal Paška a Tomáš Martaus sme spojili sily a podarilo sa nám presvedčiť väčšinu poslancov. Následne bol návrh na vyradenie školy z rokovania zastupiteľstva stiahnutý. Veď…

…Stredná odborná polytechnická škola je jedinou školou v našom okrese, ktorá poskytuje vzdelanie žiakom, ktorí neukončili základnú školu, resp. žiakom zo študentských domovov.

…za jej zachovanie sa zasadzujú zamestnávatelia v odvetví pôdohospodárstva zastúpení poľnohospodárskou a potravinárskou komorou z Liptova aj z Oravy, školu podporujú aj zamestnávatelia v odvetví strojárstva v Liptovskom Mikuláši.

…poľnohospodári, potravinári aj strojári sú partnermi školy pre duálne vzdelávanie.

…zástupkyňa Slovenskej poľnohospodárskej a potravinárskej komory v Krajskej rade pre odborné vzdelávanie a prípravu je zásadne PROTI zrušeniu školy.

Veríme, že sa nám podarí školu zachrániť, pripravujeme širokú odbornú diskusiu o perspektívach rozvoja školy, kde pozveme aj predsedníčku ŽSK. Dúfame, že zmení názor, veď škola má pri zlepšení manažmentu veľký potenciál rozvoja a prípravy kvalitných odborníkov.

Naša Liptovská nemocnica má nový moderný CT prístroj, ktorý ponúka oproti pôvodnému „cétečku“ ostrejší obraz, kvalitnejšiu a ostrejšiu diagnostiku. Počítačový tomograf (CT) je základný diagnostický prístroj, ktorý sa používa na zobrazenie častí ľudského tela v jednotlivých vrstvách, a bez ktorého nemôže fungovať žiadna urgentná medicína. Tento nový prístroj má špecializované programy pre cievnu mozgovú príhodu, mozgové nádory, úrazové stavy a využíva sa aj napríklad u pacientov s pľúcnymi a onkologickými ochoreniami.

Ing. Erik Gemzický, PhD., MBA starosta obce
a poslanec Žilinského samosprávneho kraja

Obec Ľubeľa a PZ Viackov
Vás srdečne pozývajú na

VIANOČNÝ VÝSTUP NA VIACKOV

V UTOROK 26.12.2023
Začiatok výstupu o 10:00
od horárne v Lipt.Kľačanoch

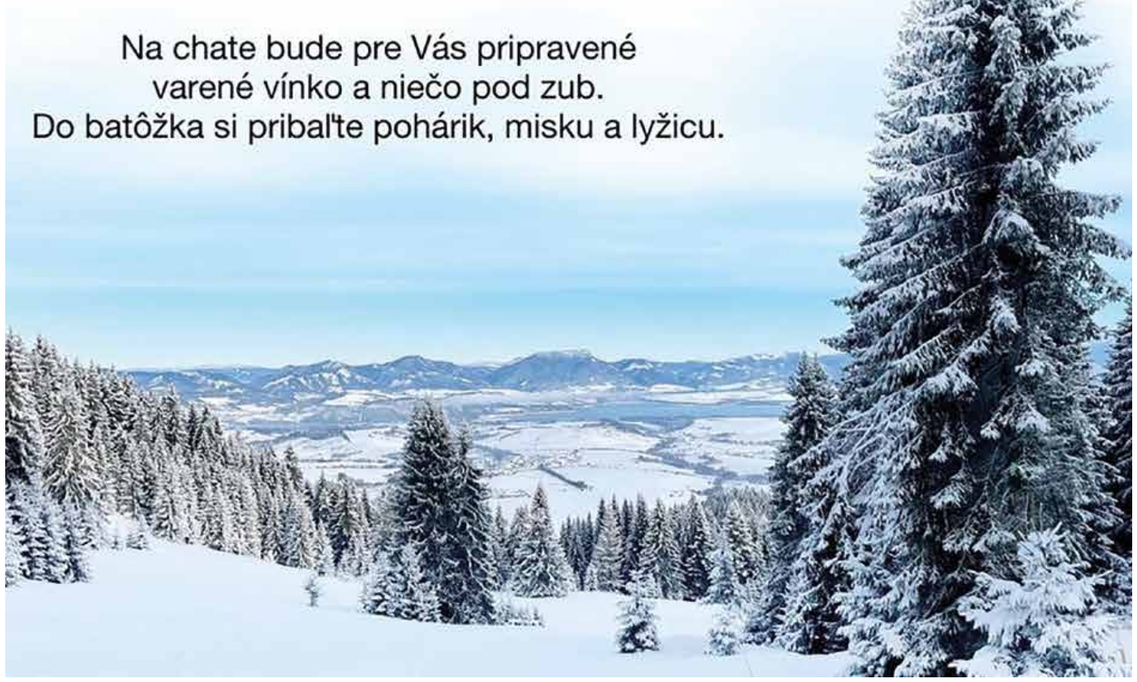

Pomenovanie ulíc v našej obci

Významným faktorom, ktorý tiež naznačuje nevyhnutnosť značenia ulíc v našej obci, je skutočnosť, domy nie sú číslované v logickom poradí

Obecné zastupiteľstvo v zmysle zákona o obecnom zriadení rozhoduje o základných otázkach života obce. Zriaďuje si komisie ako svoje poradné, iniciatívne a kontrolné orgány, čo vytvára predpoklady pre efektívnu a racionálnejšiu prácu zastupiteľstva. Obecnému zastupiteľstvu je vyhradené schvaľovať aj koncepciu rozvoja jednotlivých oblastí života obce.

Život obce je pestrý, mnohotvárny a pôsobí naň mnoho vnútorných a vonkajších faktorov. Všetci sme svedkami náporu informácií a digitálnej techniky. Tá dolieha na každého a v každej obci. Vzniká tak problém prehľadnosti a správnej orientácie.

Naša obec je rozľahlá, územie je členité, tvoria ju dve katastrálne územia a v súčasnej dobe sa vo veľkom počte ulíc a uličiek nachádza množstvo rodinných domov, samostatných garáží, verejných budov, priemyselných objektov či verejných priestranstiev.

Niektoré lokality nemajú žiadne meno a staré zaužívané pomenovania už mnohým mladším občanom nič nehovoria, keď oni vlastne ani nevedia vysvetliť, kde v obci bývajú. Ale oni za to ani nemôžu. To je jeden a dosť vážny praktický problém, ktorý musíme vidieť. Druhý nemenej vážny problém, ktorý ako čoraz nástojčivejší musíme riešiť, je pomenovanie ulíc, bez ktorého sa nezaobídeme z hľadiska prognózovania urbanizmu a potrebnej aktualizácie územnej prípravy, infraštruktúry aj bytovej výstavby.

V neposlednom rade je to rýchla a presná orientácia záchranných zložiek v našej obci v prípade nevyhnutného záchranného zásahu a presná identifikácia miesta zásahu, prípadne domu pri záchrane ľudského života.

Významným faktorom, ktorý tiež naznačuje nevyhnutnosť značenia ulíc v našej obci, je skutočnosť, že čísla domov už niekoľko rokov nespĺňajú atribút chronologického poradia. Tieto zásadné potreby odôvodňujú nutnosť začať riešiť tieto otázky a venovať sa pomenovaniu ulíc v našej obci. Tento proces je časovo a finančne náročný a je podriadený prísnej legislatíve, ktorá upravuje určovanie názvu obcí a ich častí, ulíc a iných verejných priestranstiev a číslovanie budov. Tieto skutočnosti nás vedú k tomu, aby sme sa postupne a s plnou vážnosťou začali touto otázkou zaoberať.

Podľa uváženia obecného zastupiteľstva bude potrebné vytvoriť dočasnú pracovnú komisiu, ktorej zastupiteľstvo vymedzí úlohy a menuje jej zloženie. Je potrebné vypracovať osnovu, v ktorej budú formulované zásady a princípy, ktoré budú musieť byť pri tvorbe názvov rešpektované, tak ako to stanovuje zákon. Zásadne by sa mali rešpektovať staré historické názvy, zaužívané a miestne pomenovania, ktoré majú výpovednú hodnotu a zásadne upustiť od pomenovaní podľa mien a priezvisk, ako aj hanlivých a nepraktických mien, ktoré by našim obyvateľom komplikovali život (napríklad pri korešpondencii, tlačivách, úradoch, pošte).

Chceme formovať obec modernú a k úcte k jej tradíciám. Musíme preto prijať túto výzvu doby, ktorá sa nedá nerešpektovať, ktorá však určite neskôr bude prospešná našim občanom aj návštevníkom našej obce.

Prinášame Vám tieto základné informácie, ktorých obsah je zatiaľ v polohe počiatočných úvah a jej cieľom nie je oznam o formálnom začatí takéhoto procesu, ale poukázanie na potrebu hľadania riešenia v prípravnej fáze, pričom zatiaľ nie je potrebná diskusia, ktorá by mohla byť kontraproduktívna.

Celý tento proces je potrebné pripraviť po stránke organizačnej, koncepčnej, ekonomickej (čo nebude ľahké), technickej aj právnej. V tomto čase preto nie je možné dať meritórnu odpoveď a zodpovedať súvisiace otázky, ktoré sa ešte len začnú rozpracovávať a riešiť v príslušnej komisii a v obecnom zastupiteľstve. Táto práca je teraz ešte len pred nami.

Toto je pre uvedené skutočnosti a vysvetlené dôvody len stručná charakteristika zámeru samosprávy obce a o ďalšom priebehu a stave tejto veci bude občan relevantným spôsobom informovaný.

Ing. Andrej Kubík,
poslanec Obecného zastupiteľstva v Ľubeli

Na Mikuláša sa poučili o prvej pomoci

„Mikuláš s prvou pomocou“ zavítal medzi členky MS SČK v Ľubeli dňa 6.decembra.

Milé podujatie výbor miestneho spolku oživil po dvojročnej prestávke, kedy už do jej štvorročnej tradície zasiahla vlna pandémie covidu. I v tomto roku sa žezla ujala lektorka Mariana Magerčiaková (taktiež naša členka) odborníčka na danú problematiku.

Pripravila si pre nás zaujímavú tému „Domáca lekárnička“. Postupne sme sa dozvedali čo by mala lekárnička obsahovať, kde by mala byť uložená, aké lieky by mala obsahovať, v akých intervaloch jednotlivé lieky užívať, všetko zaujímavé a potrebné informácie. Zopakovali sme si tiež ako postupovať pri horúčke, ako ju zrážať a tiež kedy a ako často používať zábaly pri horúčke najmä u detí.

O príjemnú pohodu a mikulášsku atmosféru sa postarali členky výboru jednak vianočnou výzdobou, ale aj vianočným punčom a doma upečenými koláčmi. Zlé počasie určite viacerých odradilo prísť do kultúrneho domu ale tí čo prišli strávili príjemný a poučný podvečer a určite nebanovali.

Mária Kubíková, predsedníčka MS SČK v Ľubeli
Foto: archív MS SČK

Koľko lásky sa zmestí do krabice od topánok

Naša škola sa v tento predvianočný čas zapojila do nádhernej celoslovenskej výzvy „Koľko lásky sa zmestí do krabice od topánok“. Do projektu sa zapojili rodiny žiakov prvého a druhého stupňa, učitelia a množstvo prajných ľudí. Je neskutočné, koľko darčekov sme nakoniec zhromaždili.

Deti, rodičia a podporný tím krabičky nádherne odeli do vianočných motívov, pribalili sladkosti, vitamíny, krížovky, kozmetiku, ponožky, rukavice, uteráčiky, šálky a pozdravy, ktoré seniorom priblížia tvorcu darčeka a našu školu. Balíčky, ktorých bolo cca 50, sme odovzdali kontaktnej osobe v Mestskej knižnici v Liptovskom Hrádku a skončia v niektorom zariadení pre seniorov na Liptove. Táto výzva nás nesmierne chytila, určite budeme v takejto pomoci pokračovať aj v budúcnosti. Veríme, že starkým „láska v krabičke“ aspoň trochu spríjemní sviatky pokoja a lásky.

-em-

Čím žije naša škola

Nasledujúce riadky prezrádzajú niečo zo života našej školy. Ponúkame Vám prehľad niektorých aktivít, ktoré sme od septembra 2023 zrealizovali, popisujú projekty, do ktorých sme zapojení, a nezabudli sme ani na úspechy našich žiakov a žiačok.

JEAN FAVORITKA

V prvé dni nového školského roka sme zaradili do vzdelávania bábkové predstavenie pre žiakov 1.–6. ročníka. Zavítalo medzi nás Divadlo Gasparego, v ktorého podaní sme mohli vidieť príbeh jedného z najvýznamnejších francúzskych humoristov a ilustrátorov J. J. Sempého, rozpráva dojemný príbeh o priateľstve, dôvere a ješitnosti a tiež o veľkej láske k cyklistike. Hrdinom bol opravár bicyklov, ktorým rozumie telom a dušou a zároveň príbeh ukrýval jedno veľké tajomstvo, ktoré bolo v závere odhalené.

S KAMARÁTKOU ENERGIOU

Žiaci 3. A, 3. B a 4. A sa prostredníctvom interaktívnych hier dozvedeli, ako môžu ušetriť energiu. Zúčastnili sa v školskej telocvični akcie „S kamarátkou energiou“. Žiaci sa počas dňa striedali na rôznych stanovištiach (Preteky so svetlom, Balónové autíčka, Polčas rozpadu, Spoznaj vodík, Poskladaj a leť, Chutná elektrina). Na týchto stanovištiach sa nezameriavali len na energiu a jej obnoviteľné zdroje, ale venovali sa napríklad aj aerodynamike letu, elektrickému obvodu, energii ukrytej v ovocí a zelenine či náhodnosti hodu žetónov. Žiaci súťažili v tímoch a na konci akcie bolo vyhodnotenie. Pri vyhodnotení všetci žiaci získali vecnú cenu, napr. robota, knihu alebo fľašu na vodu. Žiaci si hravou a zábavnou formou precvičili poznatky ktoré už mali, no zároveň sa niečo nové a zaujímavé dozvedeli.

UČENIE O KLIMATICKÝCH ZMENÁCH NA VÝTVARNEJ VÝCHOVE

Vzdelávanie v prírode je skvelým spôsobom, ako spoznať prírodu. Poskytuje príležitosť na interakciu v oveľa väčších priestoroch ako sú triedy.

Učenie vonku neodmieta štandardné predmety, ale pridáva do nich aj ďalšie prvky. Kladie dôraz na kreativitu, sebaúctu, sebadôveru, tímovú prácu, sebavedomie, rešpekt a ochranu prírodných zdrojov.

V skutočnosti sa všetky vzdelávacie ciele dajú dosiahnuť aj v exteriéri školy, čo má vplyv na zlepšovaní zdravia a pohody detí. Tretiaci v rámci projektu „Hurá von“, do ktorého sme aj tento školský rok zapojení, pozorovali prírodu v areáli školy, rozprávali sa o klimatických zmenách, využívali di-

gitálne technológie a prepojili teoretické poznatky s umením v prírode. Spoznávali druhy stromov pomocou listov, z ktorých nakoniec na výtvarnej výchove umelecky zachytili a poukázali na dôležitosť biodiverzity. Deti sa s radosťou učia vonku, pretože sú prirodzene zvedavé a vonku majú príležitosť zmysluplne a hravo objavovať a bádať.

BEH O POHÁR STAROSTU OBCE – 20. ROČNÍK

Základná škola s materskou školou Ľubeľa v spolupráci s obcou Ľubeľa usporiadala dňa 29. septembra 2023 v poradí 20. ročník Behu o pohár starostu obce Ľubeľa. Bežci boli rozdelení na desať kategórií. Pre víťazov na 1. až 3. mieste boli pripravené medaily a poháre. Medzi bežcami nechýbali ani pedagógovia, ktorí si zmerali sily v behu aj s pánom starostom Erikom Gemzickým. Po športových výkonoch sa súťažiaci občerstvili jabĺčkami, ktoré deťom zabezpečil pán starosta. Na pitný režim pre deti prispel pán poslanec Ľubomír Kubík.

Víťazi jednotlivých kategórii:
Kategória MŠ chlapci – Radoslav Hric
dievčatá – Nela Čatlošová
Kategória 1. roč. – Leoš Stoľar
Kategória 2. roč. – Ema Durdiaková
Kategória 3.–4. roč. chlapci – Adrián Grečner
Kategória 3.–4. roč. dievčatá – Barbora A. Kurtulíková
Kategória 5.–7. roč. chlapci – Tobias Mojmír Magerčiak
Kategória 5.–7. roč. dievčatá – Rebeka Paľáková
Kategória 8.–9. roč. chlapci – Tobias Krajči
Kategória 8.–9. roč. dievčatá – Liliana Dudková

LIPTOVSKÁ KNIŽNICA

V mesiaci október sa druháci a tretiaci vystriedali v návšteve Liptovskej knižnici G. F. Belopotockého v Liptovskom Mikuláši. Druháci sa zúčastnili slávnostného zápisu a zároveň boli „pasovaní za čitateľov knižnice“. Pani knihovníčky vysvetlili potrebu detí navštevovať knižnicu a čítať knihy všeobecne. Dostali čitateľské preukazy a riešili aj rôzne čitateľské aktivity. Zapožičali si aj prvé knihy. Tretiaci sa zúčastnili literárnych kvízov k predtým prečítanej knihe, preukázali výborné vedomosti a dokázali, že čítajú radi a s porozumením.

TÝŽDEŇ ZDRAVEJ VÝŽIVY

Jednou z najdôležitejších vecí k dobrému a dlhému životu je zdravé stravovanie, na ktoré sa často kvôli hektickému spôsobu života zabúda. Práve preto sme si to pripomenuli počas týždňa zdravej výživy

a so žiakmi sme sa zapojili do XI. ročníka celoslovenskej súťaže „Hovorme o jedle“. Zdravá výživa je dôležitá pre ľudí v každom veku. Pre tých najmladších to platí dvojnásobne. Zábavnou formou sme sa snažili poukázať na možnosti zdravej stravy, ktorá obsahuje veľa vitamínov, bielkovín a iných prospešných látok pre naše telo. Deti spolu s pani učiteľkami si pripravovali raňajky v škole a doma s rodičmi si z ovocia a zeleniny vytvárali rôzne zvieratká. Na slovenskom jazyku sa zapojili do literárnej súťaže. Naša škola sa svojimi aktivitami umiestnila v striebornom pásme.

HEKNI PASCE

Liptovská knižnica G. F. Belopotockého v Liptovskom Mikuláši pripravila 3. októbra 2023 workshopy pre žiakov II. stupňa základných škôl s názvom Hekni pasce sociálnych sietí a buď profík. Naši ôsmaci sa akcie zúčastnili a absolvovali workshopy, ktoré boli zamerané na oblasť toxického pôsobenia sociálnych sietí na mladých a na ich sebahodnotu, vzhľad, neustále porovnávanie sa, šírenie hoaxov, ale aj na nadmerné používanie, ktoré sa odráža aj v celkovej životnej spokojnosti, na zdraví, výkone a vo vzťahoch. Cieľom bolo spoločné hľadanie spôsobov zdravšieho a bezpečnejšieho používania sociálnych sietí pod vedením psychológov a terapeutov.

TECHNICKÁ OLYMPIÁDA

Naša škola dosahuje už tradične výborné výsledky na technickej olympiáde. Dňa 11. októbra 2023 sa uskutočnilo školské kolo, z ktorého postúpili ako súťažná dvojica Martin Gregor a Silvia Ševcová z 8. ročníka na okresné kolo – A kategória. Svojím výkonom postup dosiahol žiak Marek Humený zo 7. ročníka – B kategória. V okresnom kole dňa 23. novembra 2023 sa nám opäť zadarilo. V kategórii B sme získali 1. miesto a Marek postupuje do krajského kola, ktoré sa uskutoční 7. februára 2024. Všetci traja nás úspešne reprezentovali a svojimi vedomosťami a zručnosťami v technickej oblasti podali výborné výkony, na čo sme veľmi pyšní.

GENERÁTOR INŠPIRÁCIE

V tomto školskom roku sme získali do školy projekt Generátor inšpirácie ako jedna zo sto škôl na Slovensku. Vďaka Slovenskej národnej galérii máme k dispozícii krabicu plnú výtvarného materiálu a nápadov na tvorivé a edukačné aktivity. Cieľom projektu je vzbudiť kreativitu a výtvarné uvažovanie našich žiakov a žiačok.

Mgr. Iveta Kališová, riaditeľka ZŠ s MŠ Ľubeľa

Ľubelská Jednota dôchodcov blahoželala jubilantom

Slávnostnú schôdzu v sobotu 25. novembra 2023 otvorila a prítomných privítala predsedníčka Základnej organizácie Jednoty dôchodcov na Slovensku (ZO JDS) Jozefka Slavkovská. Zvlášť srdečne privítala hostí: MUDr. Elenu Hrbčovú, Mgr. Vieru Mrázikovú, členku Okresnej organizácie JDS Liptovský Mikuláš a Jaroslava Kubíka, člena Základnej organizácie Slovenského zväzu záhradkárov. Predsedníčka pokračovala vo svojom príhovore:

„Na tejto schôdzi sme sa zišli, aby sme pogratulovali našim jubilantom: Elena Humená, Olina Hazuchová, Elena Bubniaková, Amália Kubíková, Hedka Obrcianová, Elena Kovacsová, Eva Bubniaková, Anna Turčiaková a Anna Durná, a aby sme si dodatočne pripomenuli mesiac október „Úcty k starším“ a tiež blížiace sa vianočné sviatky. Aj keď sme seniori, stále sa cítime mladí, a aj keď sme prežili veľa, veľa jarí, veru nechceme postávať vedľa iných ľudí, ale chceme stále pracovať. Aj keď vlas postriebril čas, ruky a zrak neposlúcha nás, ale keď sa pozrieme okolo seba, veď toľko krásy vytvoril život náš“.

Krásnou básňou nás potešila D. Antolová. Pogratulovali sme našim jubilantom, odovzdali malú kytičku a sladkosť. Pekným slovom sa nám prihovorila S. Kanderová. Ďakujem našim hosťom za milé slová, ktoré my seniori vďačne prijímame, veru poteší nás každé milé slovo a každý úsmev, ktorý od mladších dostávame, a myslím, že aj opätovne vraciame.

„Na záver všetkým prajem tichý advent a krásne vianočné sviatky, aby sme ich prežili v čo najlepšom zdraví a duševnej pohode. Nech sú okolo Vás ľudia, ktorých máte radi a s láskou spomínate na tých, ktorí už nie sú medzi nami“, ukončila svoj príhovor predsedníčka ZO JDS.

Ďalšiu časť nám spríjemnil výborný olovrant a krásnou hudbou nás potešil S. Cabala.

Myslím, že každý odchádzal z tohto posedenia s rozjasnenými tvárami a s výrazom veselosti a hrejivým pocitom na duši, že sme prežili krásne príjemné popoludnie.

J. Slavkovská, predsedníčka ZO JDS Ľubeľa

Ľubeľa hosťovala zástupcov Jednoty dôchodcov z celého okresu

Stalo sa tak symbolicky v októbri, mesiaci venovanom úcte k starším

V stredu 11. októbra 2023 bolo v Ľubeli rušno už predpoludním. Prichádzali delegáti, primátori, starostovia, predsedovia ZO JDS a členovia z okolitých dedín Liptova.

Aktív bol slávnostne otvorený predsedom Okresnej organizácie Jednoty dôchodcov na Slovensku (OO JDS) Ing. Milanom Berešom. Privítal všetkých hostí, v prvom rade nášho starostu obce Ing. Erika Gemzického, PhD., MBA, ktorému poďakoval za poskytnutie priestorov v kultúrnom dome, a privítal aj ďalších hostí – primátora mesta Liptovský Mikuláš Ing. Jána Blcháča, PhD., primátora mesta Liptovský Hrádok Mgr. Branislava Trégera, PhD., riaditeľku Sociálnej poisťovne Ing. Alenu Uličnú, predsedu Oblastného výboru SZPB Ing. Mariána Áča, riaditeľa Domu Matice slovenskej Liptovský Mikuláš Bc. Mareka Nemca, predsedu OO JDS Ružomberok Juraja Praženicu, predsedu KVD Liptov a Senior RSDr. Petra Kramarčíka, starostov ďalších obcí a členov JDS.

Súčasťou slávnostného podujatia bol aj náš malý kultúrny program. Básňou sa prihovorila všetkým prítomným Drahuška Gemzická s vnučkou, zaspievali sme pár pesničiek, pri ktorých nás sprevádzal na varhanoch Stanislav Cabala, na fujare zahral a zaspieval člen ZO JDS Vlachy Vladimír Grieš.

V druhej časti aktívu sa ujal slova predseda JDS RSDr. Michal Kotian. Zhodnotil, že činnosť jednotlivých ZO JDS je špecifická, závisí od zamerania regiónov a výborov v týchto organizáciách. Práve tie sú hybnou silou činnosti seniorov v jednotlivých mestách a obciach, ale aj ochota primátorov a starostov pomáhať organizáciám je veľmi potrebná. Zhodnotil všetky realizované aktivity, ktoré vyplývali z úloh OO JDS, či už športové hry, prednesy poézie a prózy, spevokoly, vystúpenia tanečných skupín, turistiku – všetko bolo splnené na vysokej úrovni.

Starosta našej obce Ing. Erik Gemzický, PhD., MBA privítal primátorov, starostov a všetkých hostí z celého horného Liptova. Vyzdvihol našu organizáciu a poďakoval všetkým seniorom za každú akciu, pri ktorej pomáha naša organizácia. Váži si všetkých seniorov a ich nesmiernu obetavosť, ktorú vykonávajú dennodenne. Veľmi poučné a povzbudzujúce boli aj príhovory ostatných hostí.

V ďalšej časti boli odovzdané členom ďakovné listy, vyznamenania I., II., III. stupňa za prácu, ktorú vykonávajú v základných organizáciách. Aj naše členky Stázika Kanderová a Marta Turčiaková si prevzali vyznamenanie II. stupňa za ich prácu a vytrvalosť v našej organizácii. Za 8-ročnú prácu od OO JDS Liptovský Mikuláš si prevzala vyznamenanie III. stupňa predsedníčka ZO JDS Ľubeľa Jozefka Slavkovská.

Predseda OO JDS Liptovský Mikuláš Ing. Milan Bereš nás oboznámil s úlohami na nasledujúce obdobie a poďakoval za činnosť v roku 2023. Zasadnutie sme ukončili slávnostným obedom.

Tohtoročný celookresný aktív v našej obci bol na vysokej úrovni. Touto cestou by som sa chcela veľmi poďakovať za celú ZO JDS obecnému úradu, p. starostovi a pracovníčkam obecného úradu. Na záver by som sa chcela poďakovať všetkým členkám a členom za pomoc pri príprave, za skvelý program a aj za finančný príspevok na koláčiky. Veľmi by som si bola priala, keby všetci členovia mohli byť na tomto náročnom, ale krásnom podujatí.

J. Slavkovská, predsedníčka ZO JDS Ľubeľa

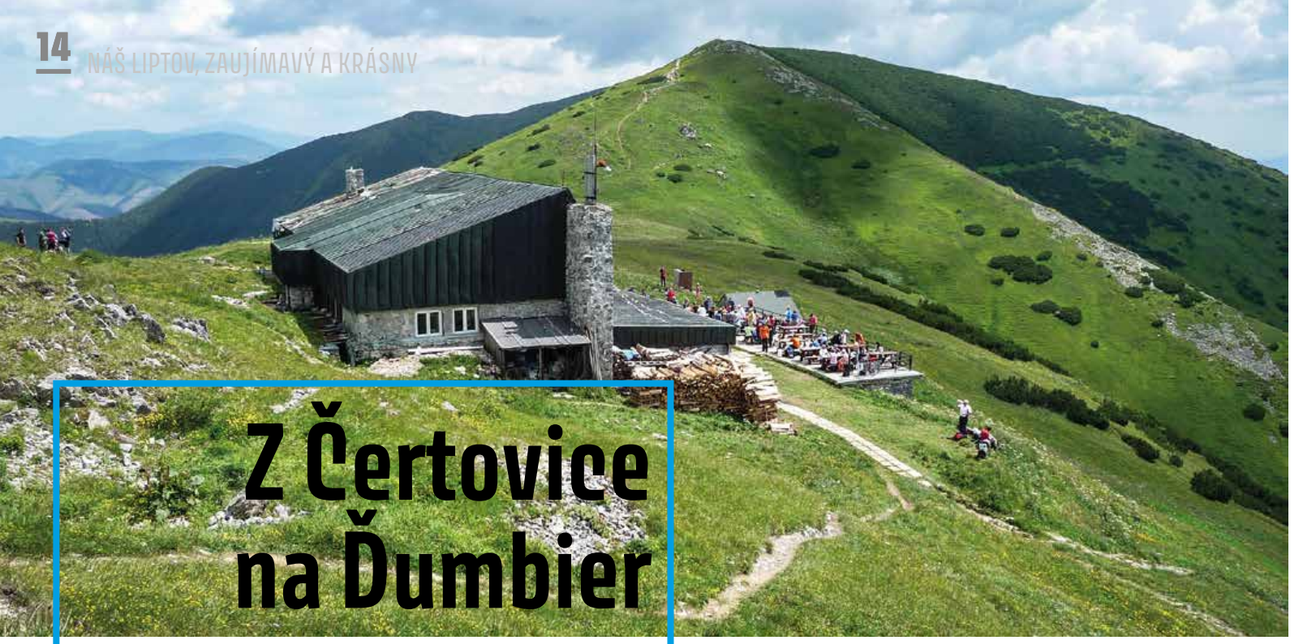

Z Čertovice na Ďumbier

Naše potulky Liptovom, zverejňované pravidelne v Ľubeľských novinách aj tentoraz smerujú na hrebeň Nízkych Tatier. Navštívime však jeho časť juhovýchodne od Ľubele a na rozdiel od masívu Chabenca a jeho okolia, budeme spoznávať od našej obce relatívne vzdialenejšiu lokalitu tohto pohoria.

Východiskom túry s cieľom výstupu na dominantu Nízkych Tatier – Ďumbier (2043 m n. m.), jednu z dvoch dvojtisícoviek hlavného hrebeňa z východu resp. severovýchodu Liptova, môžu byť tri turisticky známe obce či strediská. Z obcí možno zvoliť trasu z Liptovského Jána, Jánskou dolinou k horárni Pred Bystrou a odtiaľ dolinou Štiavnica na Chatu gen. M. R. Štefánika. Len táto modrozn-načkovaná časť trasy má však 17 km a na Ďumbier je to celkom viac ako 20 km, ak samozrejme uvažujeme o turistike v inom ako zimnom období, kedy nie je možné využiť skratku z chaty priamo na sever na vrchol Ďumbiera. Hendikep najdlhšej z uvedených trás je však kompenzovaný veľmi nízkou frekvenciou turistov, hlavne v časti chodníka od horárne Pred Bystrou po už uvedenú chatu, ľudovo viac známu ako Štefánička. Tento fakt ocenia zvlášť tí, ktorí hlavne v letných mesiacoch preferujú pokoj a zákutia, kde na rozdiel od hlavného hrebeňa stretnete maximálne do desať rovnako postihnutých komplexom samotára ako Vy. Kratšou alternatívou je výstup na Ďumbier po žlto značkovanom turistickom chodníku z Vyšnej Boce. Výhodou je nielen takmer polovičná dĺžka trasy v porovnaní s predchádzajúcou, ale aj to, že viac ako dve tretiny tohto chodníka vedú mimo dolín, traverzujú severné aj južné úbočia hlavného hrebeňa a poskytujú dobré výhľady do nižších polôh Liptova a Horehronia.

Tak, ako volíme trasu výstupu so stúpajúcou nadmorskou výškou, tak sa menia aj možnosti výhľadov do blízkeho a vzdialenejšieho okolia. Práve preto nami zvolená trasa po hlavnom hrebeni od horského sedla Čertovica až na Ďumbier ponúka bezkonkurenčné výhľady na sever do Liptova a na juh na veľkú časť Horehronia a Slovenského Rudohoria. Východisko pri motoreste Čertovica, kde sa môžete dopraviť autobusom alebo využiť vlastné auto s možnosťou časovo neobmedzeného parkovania za motorestom, je súčasťou červeno značenej časti Cesty hrdinov SNP. Cesta hrdinov SNP je najdlhšia turistická trasa na Slovensku po celej dĺžke 735 km značená jednou farbou. Začína v Dukelskom priesmyku na severovýchodných hraniciach Slovenska a končí takmer na juhozápadných hraniciach s Rakúskom, presnejšie na hrade Devín pri Bratislave. Úsek z Čertovice na Ďumbier je približne stotinou jej celkovej dĺžky, no z hľadiska atraktívnosti pre turistu patrí rozhodne k najprí-ťažlivejším na celej trase tejto cesty.

Nízkotatranské sedlo Čertovica (1238 m n. m.) leží na hranici Liptova a Horehronia a spája tieto regióny v smere od Kráľovej Lehoty na severe, do Brezna na južnej strane pohoria. V dávnej minulosti boli Nízke Tatry prirodzenou bariérou pre bližšiu spoluprácu obyvateľstva z týchto častí Slovenska, či už v zmysle intenzívnych obchodných vzťahov alebo možnosti migrácie za prácou. Napriek tomu, že Čertovica bola v minulosti jedným z mála miest, ktoré bolo možné na hrebeni prekonať ľahšími konskými povozmi či volskými záprahmi, odvážil sa na to len máloktorý z vtedajších furmanov. Prudko stúpajúce a klesajúce cesty a na ich okrajoch hlboké, nebezpečné zrazy do úmoru vyčerpávali ťažné zvieratá aj za ideálnych poveternostných podmienok. Tie však bývali v tejto nadmorskej výške skôr výnimkou ako pravidlom. Prudké lejaky či zimné fujavice spolu s ťažko priechodným terénom boli faktormi, ktoré sa podieľali aj na výstižnom pomenovaní tohto nízkotatranského priesmyku.

Napriek tomu, že trasu z Čertovice na Ďumbier volíme hlavne kvôli jedinečným prírodným scenériám, ponúkame možnosť pri návšteve tejto časti Liptova zamerať pozornosť aj na históriu liptovských obcí pod Čertovicou.

Rovnako ako obce Ľubeľa, Dúbrava, Partizánska Ľupča či Liptovské Kľačany aj obce na juhovýchode Liptova od Kráľovej Lehoty cez Malužinú až po Nižnú a Vyšnú Bocu, boli asi od polovice 13. storočia kolonizované nemeckým obyvateľstvom profesijne zameraným na baníctvo. Predmetom banskej ťažby bolo zlato, striebro, železo a meď. Zlato sa získavalo ryžovaním aj povrchovou ťažbou. Vrchol ťažby bol zaznamenaný v 16. storočí, keď hlbinnou ťažbou bola dosiahnutá vyššia efektívnosť. Ťažba zlata dosiahla svoje maximum v objeme 60 kg za rok 1556. Ložiská vzácnych kovov a železa boli postupne vyčerpané a 600-ročná história baníctva v tejto lokalite definitívne skončila v roku 1860 zatvorením poslednej z takmer dvoch stoviek banských šácht.

 # Záver Jánskej doliny (Štiavnice) a Ďumbier z Králičky

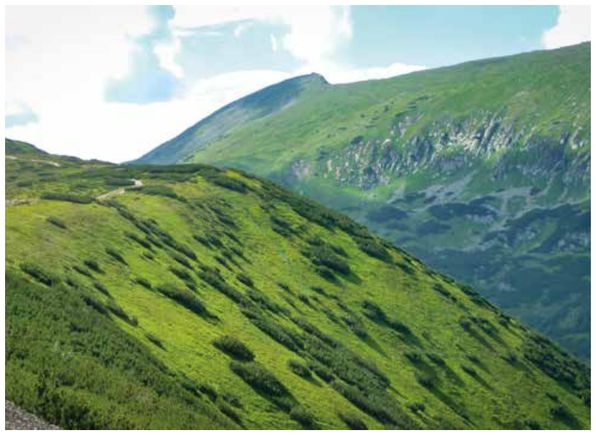

Je na čase, aby sme opustili históriu a vydali sa z Čertovice po červenej značke na západ. Výstup zo sedla na ani nie dva kilometre vzdialený vrchol s názvom Lajštroch je najnáročnejšou previerkou kondície turistov na celej trase výstupu. Na niekoľko stometroch zjazdovky, po ktorej stúpa chodník od štátnej cesty takmer kolmo proti vrstevniciam, prekonávame asi tristo výškových metrov a ďalších sto od konca lyžiarskeho vleku na Lajštroch je už miernejších. Odmenou za námahu ste ešte v miernom stúpaní na Lajštroch odmenení výhľadmi na časť obcí horného Liptova, končiare Vysokých Tatier z trochu inej perspektívy, ako z údolia Váhu. Takmer úplne sa Vám odkrýva výhľad na východnú časť hrebeňa Nízkych Tatier s dominujúcim Veľkým bokom a Kráľovou hoľou.

Smerom na juh môžete vidieť časť okresného mesta Brezno, ktoré nielenže je susedným okresom Liptovského Mikuláša, ale aj samotná Cesta hrdinov SNP v týchto miestach kopíruje hranicu oboch okresov, a zároveň je hranicou regiónov Liptova a Horehronia. Južnému horizontu dominuje cca 20–30 km vzdialený hrebeň Slovenského rudohoria, ktorého viditeľná časť s názvom Veporské vrchy umožňuje vidieť pre Slovensko nie bežnú panorámu s tromi bývalými sopečnými vulkánmi súčasne. Najviac vľavo, na severovýchod je to Klenovský Vepor s charakteristickou siluetou rakvy, uprostred masív Poľany (tej Sládkovičovej) a úplne vpravo Ľubietovský Vepor so siluetou podobnou tomu Klenovskému, čo je charakteristické pre sopky, ktoré v dôsledku erupcií prišli o vrcholovú časť vulkánu. Nadmorská výška týchto vrchov osciluje od asi 1300 do 1450 metrov.

Od vrcholu Lajštrochu (1602 m n. m.) možno až po Chatu gen. Štefánika hovoriť o nenáročnej hrebeňovke miestami len s malými stúpaniami a klesaniami a v oblasti Králičky dokonca rovinatého charakteru. V hrebeňovej časti sa striedajú úseky zarastené kosodrevinou s obmedzenými výhľadmi, s hôľnatými pasážami bez porastu, ktoré dávajú v smere na sever nahliadnuť do záveru Jánskej doliny, ktorá od horárne Pred Bystrou nesie pomenovanie potoka, ktorý pramení pod Ďumbierskym sedlom, a majú spoločný názov Štiavnica.

Zvlášť pôsobivé sú prírodné scenérie jej úbočí v jesenných mesiacoch, kedy farebná pestrosť nie je len dôsledkom neopakovateľného sfarbenia listnatých drevín, ale hlavne červenkastých odtieňov vysokohorských tráv, ktoré premieňajú tieto miesta na výtvarné diela prekonávajúce všetko, čo vo svojom umeleckom snažení dokáže vytvoriť člo-

 # Erózia bývalého chodníka na Ďumbier nad chatou gen. M.R. Štefánika

vek. Až gýčovito toto všetko dotvára smerom na západ masív Ďumbiera so svojou charakteristickou šikmou platňou zvažujúcou sa južným smerom k povodiu Hrona a zlomovým, bralnatým reliéfom prudko padajúcim z vrcholu na sever do povodia Váhu.

Všetky, v úvode spomenuté alternatívy výstupu, sa stretávajú asi v dvoch tretinách trasy, neďaleko Chaty gen. Štefánika. Chata je situovaná v Ďumbierskom sedle, v mieste, kde sa stretáva hrebeň od Králičky s masívom Ďumbiera.

Blízko súčasnej chaty už v roku 1902 bola postavená kamenná provizórna stavba s názvom Karlova ochranná útulňa. Dnešná chata je výsledkom niekoľkých prestavieb pôvodnej chaty, ktorej výstavba začala 20. 7. 1924 a slávnostne bola otvorená 9. 9. 1928. Ešte v roku začatia výstavby stavebná firma Josefa Jiráska z Uherského Brodu stavbu opustila z dôvodu úmrtia jej štatutára. Dokončenie diela v hodnote 600 000 Kčs realizovala stavebná spoločnosť Jozefa Šašinku z Popradu. Prvým chatárom bol Róbert Petrla, ktorý bol členom klubu Ďumbier. Pri príležitosti otvorenia chaty v septembri 1928 sa slávnostného ceremoniálu zúčastnilo viac ako 1 000 turistov. Stavba je jednou z mála chát, ktorá počas 2. svetovej vojny bola vo vlastníctve Klubu slovenských turistov a lyžiarov a na rozdiel od 56 chát tejto organizácie nebola zničená nemeckými okupantmi.

Cieľ cesty, vrchol Ďumbiera je v zimných mesiacoch od chaty vzdialený len asi kilometer. Ak je výška snehu vyššia ako 15 cm, je možné stúpať priamo severozápadným úbočím na samotný vrchol. Za iných podmienok je tento chodník uzavretý z dôvodu opodstatnenej ochrany pred extrémnou eróziou. Ako ilustruje aj priložený obrázok, tenký pôdny kryt pokrytý len vrstvou vysokohorských plytko zakorenených tráv, bol v predchádzajúcich desaťročiach turizmom tak zdevastovaný, že boli vytvárané stále nové eróziou nepoškodené chodníky, čo postihlo v štádiu pred zákazom jeho používania až 13 ha vysokohorského terénu.

Všetkým uvedomelým a disciplinovaným turistom, aj tým neuvedomelým s ohľadom na ich peňaženku, preto odporúčame pokračovať od chaty na západ ďalej po „červenej“. Namiesto jedného prekonáte viac ako tri kilometre, ale ušetrí to výdavky za možné finančné postihy porušovania pravidiel pohybu v národnom parku. Naviac máte možnosť obdivovať ďalší unikát tejto trasy, ktorú Vám zimná skratka na vrchol určite neponúkne. Kamenné chodníky budované v Nízkych a Vysokých Tatrách študentmi slovenských vysokých škôl sú niečím, pred čím aj po desiatkach rokov je prinajmenšom potrebné vyjadriť obdiv a uznanie ich tvorcom. Od päťdesiatych rokov minulého storočia až do roku 1993 mladí nadšenci len s jednoduchými ručnými nástrojmi a pákami manipulovali s niekoľko stokilogramovými balvanmi tak zručne, že desiatky kilometrov chodníkov cez skalné moria, suťoviská a po hrebeňoch možno skôr nazvať turistickou diaľnicou ako chodníkom. Práve takým pohodlnejšie, ako zimnou trasou, postupujete od chaty takmer kopírujúc vrstevnice južného úbočia Ďumbiera smerom na západ k Chopku. Chodníkom sa dostanete až na hlavný hrebeň v Krúpovom sedle, kde nepokračujete ďalej na západ, ale volíte odbočku naspäť na východ. Po asi 800 metroch dosiahnete najvyšší bod celého masívu Nízkych Tatier majestátny Ďumbier.

Severné predhoria Nízkych Tatier neumožňujú nahliadnuť z vrcholu Ďumbiera do našej obce či jej najbližšieho okolia, no prírodná panoráma, ktorá je odmenou za výstup, patrí k tým zážitkom, ktoré sú satisfakciou nielen za vynaloženú námahu, ale aj vyznamenaním za víťazstvo nad sebou samým. Toto vyznamenanie nie je z kategórie tých, ktoré ukladáme do vitrín, ale imaginárnym perom vpisujeme hlboko do mozgu. Nosíme ho v srdci ako jeden z pokladov, ktoré život poskytuje tým, ktorí ho poznajú v ponuke krás nášho bytia a stoja o jeho hodnotu.

-sm-

Eliškina zbierka strí g

Obyvateľka našej obce Eliška Jurisová sa venuje zbieraniu stríg, má už aj kúsky z talianskeho Ríma, Českej republiky či Maďarska. Jej netradičnú záľubu už hádali aj v televíznej relácii Inkognito. Priblížila nám život týchto rozprávkových bytostí a ukázala nám jej kráľovstvo.

Čo sa píše o strigách?
V predstavách ľudí bývali strigy uprostred tmavého lesa v domčeku na kuracej nôžke, pričom na plote sa mali nachádzať ľudské lebky so svetielkujúcimi očami. A ten, kto sa k domu priblížil, toho spálili na popol. Vo svojich rozprávaniach ich opisujú ako hnusné, odporné bytosti. Tie mladé síce bývali krásne, na rozdiel od svojich starších kolegýň sa obliekali do pekných dlhých šiat siahajúcich až po zem, no boli poriadne nebezpečné. Dokázali nielen čarovať, ale aj počariť, lietať, meniť sa na ľudí či na zvieratá. Zväčša mali pri sebe aj nejakého čarodejníckeho sluhu, a to vo zvieracej podobe. Najviac sa hovorí o čiernej mačke a povera, že čierne mačky prinášajú smolu, má v Európe tradíciu dodnes.

Čo hovorí o strigách Eliška?
V každom príbytku má visieť striga, ktorá stráži domácnosť. Táto nezvyčajná bytosť je skvelá dekorácia do domácnosti a nielen skrášli váš príbytok, ale naviac vám bude nosiť aj šťastie. Mám to odskúšané, lebo keď vojdem do miestnosti so strigami, takmer všetky sú vysmiate a ide z nich dobrá energia.

Prečo si začala zbierať strigy?
Jedným z dôvodov je ten, že prezývky medzi miestnymi v okolitých dedinách nie sú ničím výnimočným. Obyvateľov susednej obce Liptovské Kľačany prezývajú žabiari, Dúbravcov drobári alebo kutle a obyvatelia našej obce majú prezývku strigy. Ako dieťa si pamätám, že ľubeľským dievkam sa hovorilo “strigy”. Dokonca aj pri futbalovom ihrisku je postavená chatka, je na nej zavesená metla a má meno Striga. Takže možno aj to ma nakoplo k tejto zbierke. Prvú strigu som si kúpila na blšáku v Prahe a s manželom sme sa rozhodli, že keď niekde pôjdeme, kúpime si strigu. Neskôr ma to tak chytilo, že som začala strigy cielene vyhľadávať a za cca tri roky mám vyše dvesto stríg. Niektoré majú aj mená. Zavše sa mojim strigám aj prihováram, dodávajú dobrú energiu, lebo takmer všetky sú vysmiate, z celej zbierky je ich len niekoľko, ktoré sú nahnevané.

Ďakujeme, že si nám priblížila túto krásnu zbierku a veríme, že ju niekedy sprístupníme v obecných priestoroch aj verejnosti, nakoľko sú Eliškine ježibabky nielen zaujímavo vyzerajúce, ale aj väčšina z nich vydáva zvukové a vizuálne efekty.

-em-

Únia žien v Ľubeli a jej aktivity počas roku 2023

Už koncom **januára 2023** sme si povedali, že nebudeme zaháľať a zorganizovali sme výrobu včelobalov. Naše členky si vypočuli zaujímavosti zo života včiel a následne sme si vyrobili ekologické obaly na potraviny pomocou včelieho vosku. Kultúrny dom sme celý rozvoňali týmto drahocenným produktom včiel a odniesli sme si domov náhradu alobalu, ktorá mám bude dlho slúžiť.

9. mája sa naše členky stretli na starom cintoríne, kde za pomoci starostu obce toto pietne miesto vyčistili, pravidelne zútulňujeme Ľubeľu a naše členky Gabika Kanderová a Magduška Oravcová udržiavajú a starajú sa o novú uličku, ktorú sme spoločne vysadili.

Druhú májovú nedeľu sa stretávame na členskej schôdzi pri príležitosti Dňa matiek, túto slávnosť nám spríjemnili aj žiaci našej školy, prihovorili sa nám starosta obce Erik Gemzický a privítali sme medzi nami aj obvodnú lekárku Elenu Hrbčovú. Pripomenuli sme si, čím sme žili v predchádzajúcom roku a naplánovali sme aktivity na nasledujúce obdobie.

1. júna sme navštívili materskú škôlku, odovzdali sme darčeky ku Dňu detí a detičky nás odmenili nádherným vystúpením. Naše členky každoročne spríjemňujú tento sviatok našim najmenším.

16. júna sme zavítali do Východnej na koncert skupín Čechomor a Kandráčovci, snažíme sa myslieť každoročne aj na kultúru, navštívili sme spolu kino, boli sme aj na opere, v divadle, neustále sa snažíme vymýšľať aktivity, ktoré nás zbližujú a zabezpečia nám aj estetický zážitok.

Letné mesiace sme tiež nezaháľali a zorganizovali sme ďalší ročník Súťaže vo varení gulášu v ovocinárskej záhrade. Počas soboty, **5. augusta,** sa súťažilo o putovnú varechu starostu obce, súťaž sa teší veľkej obľube, podrobnejšie informácie sa dočítate v správe z webu.

Snažíme sa pomôcť pri organizovaní obecných akcií, na futbalovom "Píľuse", ktorý je už tradíciou, naše členky uvarili pre súťažné družstvá výborný guláš.

Nordic Walking si v našej obci našiel miesto vďaka nadšeným chodkyniam, ktoré sa snaží aj odborne podkuť Majka Hrbatá, tiež im venujeme správu v novinách. Jesennú aktivitu spojenú s chôdzou organizujú taktiež naše aktívne členky.

Pred záverom roku 2023 sme si ešte pripomenuli nádherné jubileá našich dlhoročných členieok pani Helenky Humenej, Helenky Bubniakovej a Amálie Kubíkovej. 27. 11. 2023 im v Kultúrnom dome v Ľubeli pogratulovala aj okresná predsedníčka Ľudmila Mikulášová a bývalé predsedníčky Anastázia Kanderová a Magdaléna Oravcová.

Záver roka je spojený s Vianočnými trhmi v našej obci. Tento rok to pripadlo na nedeľu 10. 12., kedy v Kultúrnom dome v Ľubeli rozvoniaval vianočný punč, wafle, predajcovia, ktorých nebolo málo, ponúkli pestrý sortiment. Šikovné ženy z Únie žien Slovenska v Ľubeli napiekli výborné koláčiky do cukrárne a táto aktivita uzavrela plodný rok tejto organizácie.

Veríme, že sa naše odvážne plány naplnia a budeme neustále napredovať a spájať komunitu v našej obci, tešíme sa na ďalšie stretnutia s občanmi obce a tešíme sa, že do našich radov pribudnú nové členky.

-em-

VIANOČNÉ ROZPRÁVANIE

O rozprávke od praveku po dnešok pre malých i väčších

„Kde bolo tam bolo, ale určite to voľakde bolo, lebo to aj moja stará mať rozprávali, že bola taká krajina, kde sa piesok lial a voda sypala, kde slaninou dachy (strechy) pokrývali, klobásou ploty opletali a psi od hladu umierali.“ Takto takmer vždy začínali rozprávku naša stará mať a my deti sme počúvali so zatajeným dychom.Tieto chvíle boli posvätné, tajuplné a krásne. No a potom sa už v slabo osvetlenej izbe za tichého zimného večera odvíjal strašidelný dej, ktorého obsah mal vždy rovnakú podstatu aj myšlienku a asi takýto rámec:

- strigy na metle lietali,
- bosorky čarovali,
- zbojníci zbíjali,
- králi kraľovali,
- velikánske sedemhlavé draky pekelný oheň na kráľovský zámok vypúšťali…, no hrôza.

Tu však prišiel chudobný, ale veľmi smelý Jano, ani peši ani na koni (prišiel na svini), ani oblečený ani nahý (bol bez košele), ani bosý ani obutý (mal na nohe len jeden krpec), drakom všetky hlavy skolil a princeznú oslobodil, vzal si ju za manželku a žijú spolu možno dodnes, ak nepomreli. Deti si vydýchli a potešili sa. Zlo bolo potrestané a dobro zvíťazilo. Tak si to každý želal (možno aj dodnes). V rozprávkach starej matere…

Deti rozmýšľajú, deti snívajú, sú zvedavé. Tak sa aj mňa moje vnúčatá pýtali: „Starký, ale povedz nám, čo bolo, keď neboli bosorky, čarodejnice, čarovné bytosti, keď nebolo kráľov ani drakov a čo tu bolo, keď nebola ani Ľubeľa?“

Dobrá otázka, ale ťažká odpoveď. A tak ako moja stará mať rozprávali pred viac ako sedemdesiatimi rokmi, aj ja som im v tomto 21. storočí s veľkou dávkou fantázie (čo deti majú radi) odpovedal takto: Tak dobre porozprávam vám niečo, čo bude rozprávka aj nebude. Ale to bolo až potom neskôr, keď sa už voda liala a piesok sypal, bola taká krajina, kde nebolo ani bosoriek ani drakov, ani kráľov, iba sem-tam nejaká živá bytosť, ktorá sa ešte ani nijako nevolala, ale možno nejako, niečím bola nám podobná. Preto treba hovoriť o živej prírode, skutočnej, ale akoby rozprávkovej, a to v pradávnych časoch, keď ešte pôdu nikto neoral, trávu nekosil. Bola tam len divočina a pustatina. Naozaj. No a ako mohlo vyzerať prostredie terajšej Ľubele? Samozrejme, žiadnej Ľubele nebolo, ani žiadneho mesta. Ale mohli byť sem-tam v okolí riek a potokov primitívne ľudské osídlenia, teda naši predkovia, ktorí boli súčasťou tohto prostredia. Určite. Ale tiež mohlo byť, že od územia, kde sa dnešná Ľubeľa nachádza, boli vlastne na všetky svetové strany hlboké lesy (skôr pralesy) a v ich lone sa nachádzali väčšie či menšie plochy porastené vysokými trávami. Človek vlastne skoro vôbec nepôsobil ani na flóru (rastlinstvo) a ani na faunu (živočíchy). Takže všade mohlo byť veľa zveri, veď ju nikto neničil. Príroda si vedela vo všetkom pomôcť a sama pôsobila na svoju prirodzenú rovnováhu. Tak to bolo odjakživa, ale čo ďalej?

Medvede, diviaky, rys, líška, divé mačky, jelene, srny, vlci. Nádhera. Som si istý, že tu nechýbal ani zubor (veď aj v susednom Poľsku žije asi voľne doteraz). Vtáctvo všelijakých druhov, dravcov aj spevavcov. Vo vodách musel byť dostatok rôznych rýb, rybičiek a rakov a žila tam iste aj vydra, no a myslím si, že aj bobor. Ale v potokoch sa určite nachádzali aj zrnká rýdzeho zlata. Aj podzemie tohto územia skrývalo veľké bohatstvo rúd (antimón, meď, cín).

Súčasťou tohto prostredia boli aj naši predkovia. Teraz na tom nezáleží, kedy sa tu začali objavovať a odkiaľ prišli. Ale učili sa prírode postupne čoraz viac rozumieť. Veď aj naši pravekí obyvatelia mali deti, tešili sa a smútili, stavali si príbytky, rozkopávali primitívnymi motykami pôdu, mali strach z neznámeho a nepoznaného.

Museli zápasiť s prírodou živiteľkou a aj medzi nimi vznikali nezhody a aj meče začali robiť, aj medzi sebou bojovať. A boli vojny… A dobro a zlo sa postavili proti sebe. Ale vojny sú vždy len zlé. A už ani nie sme v rozprávke! Lebo teraz už naozaj, reálne prichádzajú akési čarodejnice, bosorky, cisári, králi aj lietajúce draky, čo z chvosta oheň chŕlia. A odkiaľ oni prišli a čo chcú? Pre odpoveď, ako nájsť pomoc, sa nám treba znovu vrátiť na začiatok – do rozprávky. Tak nám treba opäť hľadať smelého a múdreho Jana, čo by vedel vymyslieť, ako by dobro zvíťazilo nad zlom, lebo v tej rozprávke starej matere sa to podarilo. A mne sa snívalo, že stará mať mi povedali: „Áno, môže dobro nad zlom zvíťaziť vtedy, keď rozum zvíťazí nad ľudskou hlúposťou.“ Na túto otázku odpoveď nepoznám. Deti odpoveď našli jednoduchú, ale múdru: „Hlúposť nebude vtedy, keď sa budeme veľa učiť. “ No a tak sme sa dostali z rozprávania o rozprávke cez pradávnu minulosť až do dnešnej doby. Ja som deti pochválil za takúto logickú odpoveď hodnú Nobelovej ceny, a tým sme tento rozprávkový aj nerozprávkový večer takto optimisticky ukončili. Nakoniec teda z toho vyšlo, že každý problém má riešenie, len k tomu treba vôľu, rozum a optimizmus. Tak ako som mojim vnúčatám zaželal v tomto predvianočnom čase, tak želám aj vám veľa dobrej vôle a optimizmus.

JUDr. Branislav Kubík – Ondrík
Vianoce 2023

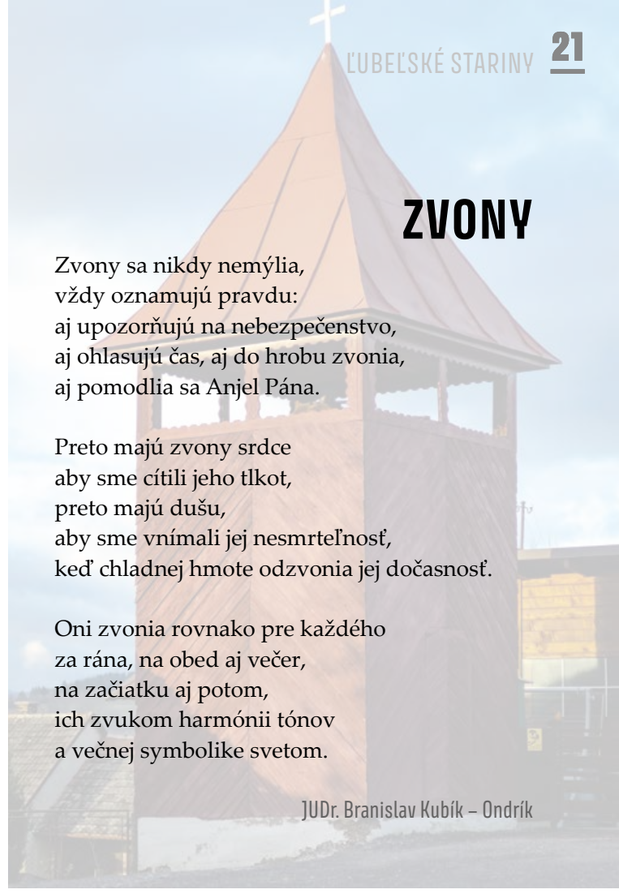

ZVONY

Zvony sa nikdy nemýlia,
vždy oznamujú pravdu:
aj upozorňujú na nebezpečenstvo,
aj ohlasujú čas, aj do hrobu zvonia,
aj pomodlia sa Anjel Pána.

Preto majú zvony srdce
aby sme cítili jeho tlkot,
preto majú dušu,
aby sme vnímali jej nesmrteľnosť,
keď chladnej hmote odzvonia jej dočasnosť.

Oni zvonia rovnako pre každého
za rána, na obed aj večer,
na začiatku aj potom,
ich zvukom harmónii tónov
a večnej symbolike svetom.

JUDr. Branislav Kubík – Ondrík

Pomôžete nám?

História našej obce nám nie je ľahostajná. Hľadáme možnosti ako si ju pripomenúť, priblížiť mladým a predovšetkým ju zachovať pre budúce generácie. Jednou z možností spracovania dejín je ich vydanie v knižnej podobe. Obecné zastupiteľstvo sa rozhodlo vydať knižnú publikáciu, ktorá by mala zachytávať nielen dávnu minulosť, ale aj život v obci po II. svetovej vojne až po súčasnosť.

Knižné vydanie si však vyžaduje doplnenie textu o dobové fotografie, ktoré dotvárajú kolorit príbehu. A tu je možnosť ako nám môžete pomôcť pri vyhľadávaní dobových fotografií. Budeme radi ak siahnete po fotoalbumoch vašich rodičov, starých rodičov a vyhľadáte zaujímavé momenty, ktoré charakterizujú našu obec.

Ak tak urobíte a objavíte zaujímavé fotografie, označte ich a prineste na Obecný úrad – do obecnej knižnice, prípadne kronikárke Márii Kubíkovej, ktorá ich spracuje a opätovne vráti pôvodnému majiteľovi. Veríme, že vás naša prosba osloví a pomôžete nám.

Nesmieme zabudnúť...

Život prináša aj veľmi smutné, ba priam tragické chvíle. Takou bolo aj úmrtie nášho spoluobčana Alina Hrnčiara v Rudných baniach Dúbrava v roku 1982, kde pôsobil ako baník. V tomto roku si baníci z Ľubele a Dúbravy uctili jeho pamiatku na miestnom cintoríne a zároveň mu založili v novovzniknutom baníckom múzeu v Dúbrave „kútik“, ktorý bude spomienkou na tohto mladého baníka.

V ďalšom vydaní Ľubeľských novín sa budete môcť viac dočítať o pôsobení našich rodákov v baniach.

-mm-

„Hybaj na palice!“

Ani nevieme, ako a kedy sme vznikli. Márne po tom pátrame, presný dátum nezistíme. Náš cieľ bol jednoduchý – trochu sa prejsť a po náročnom dni či týždni pre seba niečo urobiť. Spojila nás láska k pohybu. Na začiatku to bola len jednoduchá prechádzka do okolia, dve – tri z partie, iba v sobotu ráno, inokedy zase iné dve – tri večer aj cez týždeň. Ako sa komu dalo. Neskôr sa pridali paličky-pomocníčky – moderne pomenované nordic walking. Bolo zimné obdobie, kedy sme sa večer stretli, na sebe reflexné prvky, paličky (jedno obdobie aj rúška) a tá istá trasa: Ľubeľa – Kľačany a späť. Vtedy vznikla potreba sa rýchlo dohovoriť, kto a o koľkej – a tak vznikla skupina „Hybaj na palice“. To sa ešte písal november 2020. Občas sme si premerali čas a rýchlosť. Ale po takom dlhom čase už približne vieme, ako dlho tá-ktorá trasa trvá. Tak napríklad: pošta – Štěchovci – Ratajky – kaplnka Kľačany – teľatníky – cintorín – uličkou späť k pošte: 1 hod. 20 minút. Ak ide aj Ľubka Kubíková, je to o 10 minút menej.

Ako čas plynul, prechádzky sa nám začali máliť a pridali sme aj nejakú turistiku. Máme za sebou tradičný výstup na Sinú, Súľovské skaly, charitatívne podujatie Barlaton, výstup na Malý Rozsutec (Veľký bol ešte v uzávere), výstup na Viackov, na Čereňovu skalu. V spolupráci s Úniou žien pomáhame organizovať podujatie s názvom „Od kaplnky ku kaplnke“.

Nie je to len chôdza. Niekedy si dve idú zabehať, iné zoberú bicykel, v lete paddleboard, v zime bežky. Navzájom sa motivujeme a povzbudzujeme. Občas sa stretneme len tak a vtedy vznikajú plánovačky, kde všade by sme mohli ešte ísť a čo všetko by sa dalo zdolať. Tak si teda želáme, nech sú pred nami ešte mnohé míľniky, ktoré by sme mohli spolu prekonávať, pretože s tou správnou partiou ľudí sa veci robia ľahšie, s väčším nasadením a radosťou.

Mgr. Mária Hrbatá

Novinky z futbalového klubu TJ Partizán Ľubeľa

Minuloročnú sezónu 2022/2023 ukončili naši žiaci v skupine U15 3. miestom. Tento pekný úspech sa im podarilo dosiahnuť pod vedením trénera Petra Droppu. Musím vyzdvihnúť jeho trpezlivosť a oddanosť vo funkcii trénera, ktorú vykonáva dlhé roky. Ako príklad spomeniem Barboru Turčiakovú, ktorá bola tiež jeho zverenkyňou. Dnes je z nej výborná futbalistka a nádejná rozhodkyňa, ktorá už dnes píska aj futbalové zápasy mužov. „Baška len tak ďalej…“

Letná sezóna starších žiakov sa niesla v znamení odchodu trénera Petra Droppu a vytvorením nového realizačného tímu na čele s vedúcim družstva Patrikom Bennárom a trénerom Ivanom Kohútom. Aj keď boli letné prázdniny, začali sme letnou prípravou našich najmenších s trénerom Vladimírom Škvarkom ml. Tréningy a nábor nových tvárí pokračovali počas celého leta. Musím podotknúť, že sme sa tešili vysokej účasti starých aj nových tvárí. Trénovalo sa dvakrát do týždňa s vysokou účasťou na tréningoch, na ktorých bolo aj 20 detí. Koncom augusta začala nová sezóna 2023/2024, a to takmer s novým tímom. Je síce veľmi mladý, ale už teraz vidíme u chalanov posun. Je to tím, ktorý nemá ešte nejaké veľké úspechy. Avšak pre nás – realizačný tím, je už to úspech, že chalani majú záujem o tréningy, a hlavne majú chuť sa zdokonaľovať.

Máme otvorené dve súťaže U13 – Kormanov pohár a U15 – starší žiaci. Väčšina chalanov hrá v oboch súťažiach. Keď hovorím o chlapcoch, nemám na mysli len chlapcov z Ľubele. V družstvách je zastúpenie aj detí z ostatných obcí: z Liptovských Kľačian, Dúbravy, Vlách a Gôtovian.

Musím skonštatovať, že jesenná časť roka bola dosť turbulentná. Týka sa to hlavne výsledkov v spomínaných súťažiach, ale našim chlapcom verím a vidím v nich obrovský potenciál. Na každý tréning ideme s vedomím, že sú to naši zverenci a sme presvedčení o tom, že keď ich správne budeme viesť, správne ich vychováme, že nám to v budúcnosti oplatia. Budú to naši futbalisti „Ľubeľci“. Apropo, už vlastne sú. ◎ Samozrejme, všetci sme na jednej lodi, jeden tím, bez ohľadu na postavenie, vek, odkiaľ pochádzame, s kým sa kamarátime a ako žijeme. Verím, že spolu dokážeme veľké veci.

V mene celého realizačného tímu sa chcem poďakovať všetkým rodičom, ktorí podporujú svoje deti v tom, čo ich baví. Vrelá vďaka za podporu na tréningoch, zápasoch a pomoc pri odvozoch vlastnými autami a na svoje náklady.

Realizačný tím: Patrik Bennár, Vladimír Škvarka ml., Ivan Kohút

Hráči: Tobias Krajčí, Tobias Mojmír Magerčiak, Tobias Tábory, Mathias Korenko, Jakub Stupka, Šimon Protuš, Michal Mráz, Martin Mráz, Matej Kormaňák, Ján Veťka, Jakub Vyšňan, Mário Malina, Samuel Čáni, Martin Hladiš, Emil Hladiš, Tadeáš Švec, Adrián Grečner, Frederik Seman, Michal Vozár, Lukáš Štěch, Miroslav Budvesel.

Patrik Bennár

Čo má obsahovať domáca lekárnička?

Každodenný život so sebou prináša aj rôzne zdravotné problémy alebo úrazy. Tieto stavy vyžadujú mať poruke lieky a zdravotnícky materiál v tzv. domácej lekárničke. Medzi jej základný obsah patrí:

- Lieky proti horúčke (antipyretiká)
- Lieky proti bolesti (analgetiká)
- Lieky proti hnačke
- Lieky proti kašľu – pri suchom alebo vlhkom kašli
- Očné kvapky (napr. Ophtalmo-Septonex)
- Ušné kvapky (napr. Burow ušné kvapky)
- Kvapky do nosa (použiteľné pri výskyte akútnej nádchy)
- Lieky proti bolesti hrdla (napr. pastilky na cmúľanie, roztok na kloktanie)
- Lieky proti alergii (v prípade, že sa v rodine vyskytujú alergické prejavy) a gél použiteľný po uštipnutí hmyzom (napr. Fenistil gél)
- Lieky proti nafukovaniu a zápche (v prípade, že sa vyskytujú problémy v tejto oblasti)
- Octanová masť alebo gél
- Masti alebo krémy na popáleniny a zapareniny
- Obväzy rôznej veľkosti a šírky – hydrofilové (obyčajné) aj elastické, gázové štvorce
- Náplasti na krytie rán, otlakov a podobne
- Nožničky so zaoblenou špičkou
- Dezinfekčný prostriedok na rany, peroxid vodíka
- Podľa potreby výživové doplnky (napr. probiotiká, vitamín C, vitamín D, magnézium, kalcium a podobne)
- Podľa potreby čaje (napr. urologický, na lepší spánok, pri bolesti žalúdka a podobne)
- Teplomer
- V prípade potreby: tlakomer, inhalátor, glukomer, termofor, chladiace obklady a podobne

Ak je v rodine bábätko alebo dieťa do 10 rokov, je vhodné obsah lekárničky prispôsobiť aj potrebám dieťaťa (iné dávky a formy liekov v závislosti od veku a hmotnosti dieťaťa).

Dôležité je správne skladovanie liekov a zdravotníckych pomôcok v domácom prostredí – z bezpečnostných dôvodov by mala byť domáca lekárnička samostatná uzamykateľná skrinka na stene (najmä vo vzťahu k bezpečnosti malých detí a ľudí so psychickými poruchami). Lieky sa majú skladovať na suchom mieste, zvyčajne pri izbovej teplote, v pôvodnom obale (napr. tabletky nepresýpame do iných obalov). Pozor na lieky, ktoré musia byť uložené v chladničke (v chladničke je potrebné tiež vyčleniť poličku alebo časť úložného priestoru na uskladnenie liekov). U seniorov je vhodné pri užívaní liekov používať tzv. dávkovače, ktoré sú prevenciou pochybenia pri užívaní liekov.

Optimálnym riešením je domáca uzamykateľná **lekárnička na stenu**

Obsah lekárničky je potrebné kontrolovať aspoň 2x ročne. Vyradené, nepoužité alebo nepoužiteľné lieky je potrebné odovzdať do lekárne.

Mnohé domácnosti disponujú aj osobnými automobilmi, preto je dobré vedieť niečo aj o autolekárničke. Ide o osobitný typ lekárničky, ktorá má legislatívne predpísaný obsah a je povinnou výbavou vozidla. Od 1. novembra 2019 už nemajú vodiči povinnosť sledovať expiráciu autolekárničiek a následne vymeniť obsah po uplynutí doby použiteľnosti. Autolekárnička musí však spĺňať tieto predpoklady:

- obsah lekárničky nesmie byť narušený alebo inak znehodnotený,
- musí obsahovať kartu prvej pomoci,
- nesmie byť uložená na priamom slnečnom žiarení (umiestnenie za zadným sklom teda nie je vhodná voľba),
- miestom uloženia lekárničky musí byť suchý, čistý a ľahko prístupný priestor,
- obal musí byť oranžovej farby a musí obsahovať biely rovnoramenný kríž (medzinárodný symbol),
- materiál obalu môže byť textil alebo plast

-mm-

V parku bola jesenná brigáda

Dlhá jeseň, neskôr daždivé počasie a stále neopadané lístie na stromoch nám nedovoľovalo splniť si každoročnú úlohu vyhrabať lístie a vyčistiť park.

Predsa sme sa rozhodli, že to nevzdáme. Ani chladné, takmer zimné počasie nás neodradilo a rozhodli sme sa vyhlásiť brigádu na deň 22.november a ostali sme prekvapení koľko členiek nás prišlo podporiť.

Robota nám tak išla od ruky a po dvoch hodinách bola úloha splnená. V parku sa kopili plné vrecia lístia a čakali na odvoz. Po odvedenej práci nám vhod padlo aj teplé občerstvenie, o ktoré sa tentokrát postarali Hedka Obrcianová a Janka Budveselová.. Chcem poďakovať nielen im ale menovite členkám Zdenke Budveselovej, Evke Bubniakovej, Vierke Jurigovej, Gabike Kanderovej, Milke Kubíkovej, Vierke Kubíkovej, Zlatke Kauzovej Danke Mihalovičovej, Magduške Oravcovej, Želke Podhorovej, Janke Tholtovej, Erike Urbanovej, Kvetke Urbanovej a Stankovi Obrcianovi, ktorý sa pridal k nám a ochotne nám pomáhal. Poďakovanie patrí aj Ľubkovi Tholtovi, ktorý nelenil a lístie ihneď odvážal.

Takto sme park pri zdravotnom stredisku stihli v poslednej chvíli vyčistiť a pripraviť na zimu. Som spokojná, že sa nám akcia vydarila a chcem sa poďakovať všetkým, ktorí sa o to pričinili.

-Mária Kubíková, MS SČK-
Foto: archív MS SČK

Vďačnosti a uznania nie je nikdy dosť

Obecná rada mládeže sa v našej obci aktívne angažuje od roku 2019. Od tohto roku sa mladí z Ľubele veľkým dielom podieľajú na živote obce. Niektoré akcie si už nevieme predstaviť bez zastúpenia a pomoci tejto organizácie.

Od začiatku je hnacím motorom – vtedy ešte deviatačka, dnes už vysokoškoláčka, Dorotka Matejovie. Na prvom stretnutí mladých z našej obce Dorotka sedela tichučko a len sledovala a počúvala aktívnych diskutujúcich o tom, ako by sa mali mladí v Ľubeli zapájať do života obce. Dorotka od začiatku nechýbala ani na jednom podujatí Obecnej rady mládeže. Všetky akcie boli dokonale premyslené a nebolo ich málo: Šarkaniáda, stavanie sôch zo snehu, sánkovačky pre škôlkarov, Retro diskotéka, Mikuláš, pomoc pri testovaní a roznášaní vitamínov seniorom počas pandémie COVID–19, participácia na Ľubeľskom píľuse, Behu Ľubeľou či ďalších športových podujatiach. S členmi Obecnej rady boli spomenuté akcie dotiahnuté vždy do úspešného konca.

Nemožno nespomenúť aj jej výnimočné herecké schopnosti a účinkovanie v Ľubeľskom ochotníckom

divadle K. O. Urbana. Dorotka začínala v divadle ešte na základnej škole a prvý rok si vyskúšala rolu šepkárky. Čoskoro sa ukázal aj jej herecký talent a odvtedy hráva v predstaveniach hlavné postavy.

Dorotkine zapálenie pre vec a pomoc nezostalo bez povšimnutia. Obecná rada mládeže v spolupráci s Obcou Ľubeľa ju tento rok nominovala na prestížne ocenenie za aktívne občianstvo a ľudskosť v kategórii TOP mládežník, ktorú jej udelila Rada mládeže Žilinského kraja. Cenu si prebrala 7. decembra 2023 v Martine. Gratulujeme a prajeme všetko dobré a ešte veľa nápadov!

Rovnaké ocenenie si prevzal aj ďalší náš spoluobčan Matúš Janík, ktorého na ocenenie nominovala Hotelová akadémia v Liptovskom Mikuláši ako svojho študenta. Gratulujeme! -jm-

Elektromobilita, príležitosti a limity

Planéta Zem a s ňou my všetci, vrátane zvierat a rastlín, čo s ňou putujeme vesmírom, máme problém. Jeho podstata je v tom, že počas života jednej generácie ľudskej populácie sa nám pred očami roztopila polovica suchozemských ľadovcov. Lesy mierneho pásma prichádzajú o ihličnaté porasty tempom, ktoré nemá v historických záznamoch obdoby.

Stále viac regiónov planéty je postihnutých extrémnymi prejavmi počasia a v dôsledku klimatických zmien je ich obyvateľstvo konfrontované s drastickými dopadmi sucha alebo povodňami.

V súčasnosti je evidentné, že tieto nežiaduce zmeny životného prostredia sú spôsobené otepľovaním zemskej atmosféry. Otázkou, ktorú zostáva zodpovedať, je potvrdiť alebo vyvrátiť vplyv ľudskej činnosti a aktivít na proces otepľovania planéty. Prikloniť sa na stranu zástancov teórie, že vplyv človeka na prebiehajúce klimatické zmeny je rozhodujúci, či na stranu argumentujúcich, že sa jedná o periodicky sa opakujúce prírodné procesy so zanedbateľným príspevkom človeka, nie je vôbec jednoduché. Do doby, pokiaľ sa nepodarí na základe vedecky podložených argumentov potvrdiť jedno z týchto tvrdení, je dôležité analyzovať, do akej miery sú podložené a efektívne opatrenia, ktorými sa ľudstvo snaží tomuto otepľovaniu na globálnej úrovni čeliť.

My Európania sme presvedčení, že okrem iných opatrení možno pre ľudstvo nepriaznivý vývoj životných podmienok zvrátiť aj prechodom od fosílnych palív využívaných v doprave na pohon vozidiel na báze elektrinou poháňaných motorov. Na kritické pripomienky o obmedzenej dostupnosti elektrickej energie pre veľkorysé zámery Európskej únie (EÚ) do roku 2035 vedenie EÚ odpovedá, že sa striktne nejedná o elektromobilitu, ale akýkoľvek pohon vozidiel, ktorý je na svojom výstupe bez akýchkoľvek emisií.

Sme teda po všetkých stránkach pripravení na to, aby sa po roku 2035 prestáli predávať autá so spaľovacími motormi a planéta bola „zachránená“ striktným využívaním alternatívnych bezemisných palív, čo sú napríklad aj motory pracujúce na využití vodíka ako paliva?!

Problémov, ktoré treba v horizonte nasledujúcich 12 rokov vyriešiť a zodpovedať, je viacero – od technického riešenia, technológií, kvantitatívnej produkcie elektriny až po zloženie energetického mixu jednotlivých štátov EÚ.

Primárne sa časť kritikov pýta a treba podotknúť, že oprávnene, či sú elektromobily skutočne tak bezemisné, ako je to lobistami elektromobility prezentované. Experti sa rozchádzajú v názoroch na to, koľko emisií vlastne elektrické autá ušetria. Záleží vždy na tom, koho sa spýtate, aké výpočty použijete a čo započítate do výsledných emisií – tvrdia viacerí z nich. Zástancovia elektromobility najviac argumentujú nulovými emisiami pri prevádzke vozidla, pričom nezverejňujú emisie, ktoré sa týkajú celého životného cyklu automobilov na elektrický pohon. Ťažba vzácnych kovov a surovín potrebných na pohonné jednotky tohto typu je environmentálne horším riešením ako výroba spaľovacích motorov. Rovnako sa to týka emisií produkovaných pri haváriách a požiaroch elektromobilov, ako aj ich likvidácii po ukončení ich životnosti. Ako je bezemisne vyriešená napr. recyklácia pohonných batérií a ich konečná likvidácia?!

Samotná prevádzka elektromobilov je primárne skutočne bezemisná, ale sekundárne to tak nemusí byť, pretože ak má byť cieľ bezemisných pohonných jednotiek vozidiel po roku 2035 splnený za každú cenu, je potrebné na tento účel zvýšiť produkciu elektrickej energie len na Slovensku o 1,3 TWh, čo je zvýšenie o 4,2 % v porovnaní s rokom 2021. To je v podmienkach SR, ktorá už v súčasnosti produkuje viac elektriny ako spotrebuje, splniteľný cieľ, a spustením 4. bloku v jadrovej elektrárni Mochovce v roku 2025 dokonca kapacitne garantované.

Ako však dosiahnuť tento cieľ v tak krátkom časovom horizonte v štátoch, ktoré sú významne závislé od dovozu elektriny a ich energetický mix pri výrobe elektrickej energie je z viac ako 50 % založený na fosílnych palivách, napr. v Poľsku, kde je viac ako 90 % elektrickej energie vyrobenej na báze spaľovania uhlia?!

Kam sa teda v kvalite zmeny životného prostredia dostaneme, ak EÚ ako celok bude nútená kvôli elektromobilite zvyšovať výrobu elektrickej energie, no rozhodne na to nebudú využívané len obnoviteľné zdroje energie?! Nárast objemu vyrobenej energie jednoznačne nie je možné v tomto časovom intervale garantovať dodávkami elektriny z obnoviteľných zdrojov a jadrových elektrární, pretože to nie je vo finančných ani časových možnostiach všetkých štátov EÚ, a v niektorých prípadoch to nezodpovedá ani ich hospodárskym preferenciám. Je preto možné, že znížime produkciu emisií z prevádzky elektrických automobilov, ale násobne zvýšime produkciu emisií pri výrobe na tento cieľ potrebnej elektrickej energie.

Z hľadiska potrebnej infraštruktúry je potrebné zaoberať sa skutočnosťou, že existujúca distribučná a rozvodná sieť len problematicky zvláda energetickú záťaž v niektorých menších obciach a mestách (viď výpadky elektrickej energie v našej obci) už v súčasnosti bez nutnosti dobíjania elektromobilov. Sme schopní zmeniť parametre rozvodnej energetickej siete tak, aby v roku 2035 nekolabovala pri dobíjaní desiatok až stoviek tisíc vozidiel na Slovensku súčasne?! Čo s ťažkými stavebnými mechanizmami, poľnohospodárskou technikou, vojenskou prepravnou a bojovou technikou?! Bude týmto prostriedkom udelená výnimka alebo budú nekompromisne zaradené do kategórie bezemisných technických a dopravných systémov?!

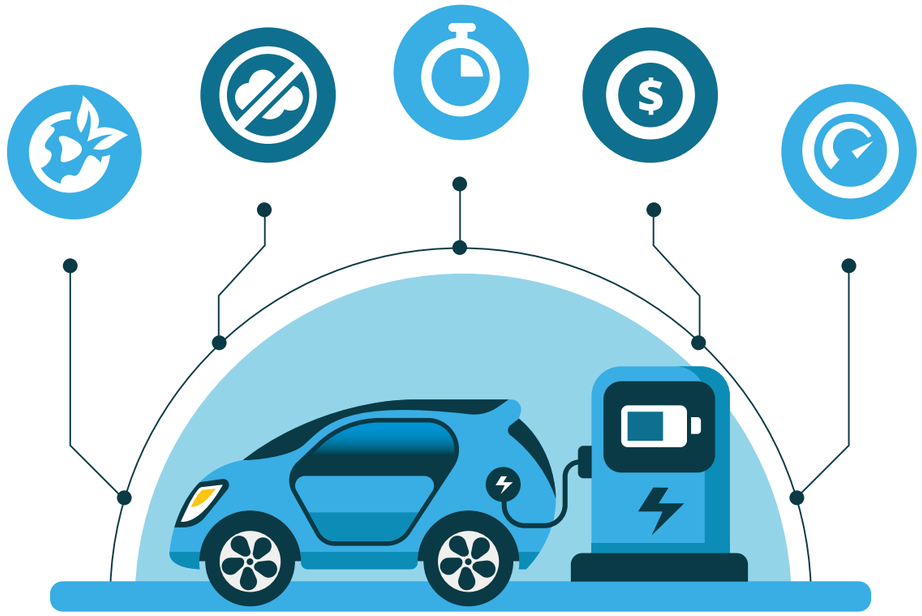

Pokiaľ všetko toto úspešne zvládneme a takto obmedzíme určitý štandard v mobilite miliónov obyvateľov Európy, ak sa k tomu nepridajú miliardy obyvateľov Zeme z ostatných kontinentov, je možné hovoriť o zásadnom posune k záchrane planéty?! Aký je reálny prínos opatrení uplatňovaných na úrovni jednotlivca, čo je relatívne jednoduché a bezkonfliktné, ak pritom súčasne nestanovíme pravidlá a obmedzenia týkajúce sa sféry veľkého biznisu, kde všetky aktuálne opatrenia sú proklamatívne, všeobecné s bližšie nekvantifikovanými cieľmi?!

Bude ľudstvo skutočne bližšie k cieľu prežitia na tejto planéte aj v ďalších storočiach, keď celá Európa bude jazdiť na elektromobiloch, ale vo vzduchu nám bude stovky ton kyslíka za minútu pohlcovať súčasne 200 000 lietadiel?! A to možno len preto, aby aj na dovolenky ročne dopravili až 4 miliardy ľudí?!

Je možné to dosiahnuť bez toho, aby sme donútili hospodárske subjekty využívať pri preprave surovín a svojej produkcie železnicu a preferovať ju pred neekologickou cestnou dopravou s rovnakou rozhodnosťou, ako sme to nariadili občanovi pri projekte elektromobility?!

Je možné dosiahnuť to bez toho, že nebudeme z politických dôvodov preferovať námornú prepravu, prepravu zemného plynu a nafty neekologickými tankermi so spotrebou stoviek ton fosílnych palív pred ekologickou prepravou týchto komodít v produktovodoch po súši?!

Keď dokážeme na globálnej úrovni environmentálne otázky a problémy nastoľovať a riešiť nie selektívne podľa toho, kde je cesta menšieho odporu pre ich presadzovanie, ale podľa reálne dosahovaného efektu, je určite možné z tejto planéty urobiť aj naďalej dobré miesto pre život a nie vybývanú, ďalej neobývateľnú osadu.

-sm-

Plná komora a vzťahová prázdnota

Prichádza čas, ktorý hlboko v nás dokáže nájsť tie vo všedné dni skryté spomienky a emócie spojené s prežívaním Vianoc v období detstva či ranej dospelosti. Romantický alebo pragmaticky založení bez rozdielu si tieto momenty vybavujeme hlavne v spojitosti s chvíľami prežitými s členmi najbližšej rodiny alebo inými osobami, ktoré dokázali túto rodinu z rôznych dôvodov nahradiť.

Je pravdou, že si tiež dobre pamätáme radosť, ktorú sme mali z vysnívaného autíčka či bábiky, keď sme jedno alebo druhé našli pod vianočným stromčekom. Dodnes v nás rezonuje tá okamžitá prudká emócia spojená s výkrikom šťastia, u dievčat možno naviac spojená aj s výskotom či nejakou tou slzičkou. Rovnako prudko spomienka na tieto okamihy aj končí, či a ako často, kde s kým a dokedy sme túto hračku mali a využívali, si spomenie len málokto z nás.

Detailnejšie, rezistentnejšie v čase sú však obrazy generované formou spomienok z hlbín mozgu tak intenzívne, že k tvárам rodičov, starých rodičov a súrodencov pri sviatočnom stole priraďujú charakteristické vône známeho interiéru, chuť jedál a sladkostí, či hlas a dotyky najbližších, aj keď sa to všetko už dávno rozplynulo v priepasti času. Ako radi by sme si opäť ku nim sadli, hoci aj na prípecok vo všedný zimný deň, vypočuli si tie príbehy ich mladosti, so súrodencami a priateľmi rozoberali spoločné zážitky a pestvá či plány do budúcnosti.

Viacerí z nás sa minimálne raz zaoberali myšlienkou, čo je príčinou tej nostalgie za minulosťou, za rokmi detstva a mladosti. Prahneme po spomienkach, pretože sú spojené s obdobím, kedy náš svet bol menej zložitý, nezamestnávali nás pracovné povinnosti ani zodpovednosť za zabezpečenie a chod rodiny, alebo je dôvodom niečo svojou podstatou významnejšie?

Nebudeme ďaleko od pravdy a potvrdzuje nám to aj odborná verejnosť špecialistov z odborov sociológie a psychológie, keď budeme trvať na tom, že fenoménom, ktorý hľadáme vo svojej minulosti, je čas. Nie však čas v dimenzii jeho plynutia a zmien, ktoré so sebou prináša. Hľadáme čas, ktorý nám bol niekým venovaný, lebo sme nepotrebovali nič hmotné tak akútne ako radu, pomocou ktorej bolo možné urovnať konflikt so spolužiakmi, čas, v ktorom sme dostali podporu pre naše rozhodnutia alebo ten čas, keď si len naše kolízie so životom niekto len tak nezáväzne, ale empaticky a s porozumením vypočul.

Pre časť z nás je to hľadanie niečoho, čoho sa nám vtedy, keď sa formovala naša osobnosť, nedostávalo podľa predstáv a potreby. Ak patríme do skupiny, ktorej naopak bolo venované dostatok času na všetko, čo sme potrebovali s rodičmi alebo inými autoritami predebatovať, je to skôr snaha inšpirovať sa tým aj pri manažmente vlastnej rodiny.

V prvom aj druhom prípade je to čas ako atribút budovania našej sociálnej interakcie s okolím, ako základný pilier vytvárania zdravých vzťahov v rámci rodiny, na pracovisku, prípadne v skupinách v rámci konkrétnych združení, skupín a komunít.

V súčasnosti sme stále viac nútení hľadať odpoveď na otázku, prečo pri relatívne vyššej úrovni uspokojovania osobných, hlavne hmotných potrieb, paradoxne stále viac mladých, ale aj dospelých ľudí, vrátane seniorov, prežíva pocity osamelosti a sociálnej izolácie. Paradoxne sa tak deje napriek skutočnosti, že možné komunikačné kanály sú dnes podporované technológiami, ktoré robia geografické vzdialenosti z hľadiska príležitostí na vzájomnú komunikáciu takmer bezvýznamnými. Iróniou v tomto zmysle je skutočnosť, že sociálne siete podporované modernou výpočtovou technikou, nám v súčasnosti umožňujú byť súčasne členom neobmedzeného počtu záujmovo a profesijne orientovaných skupín, no deficit hodnotných medziľudských vzťahov stále viac z nás zapisuje ako pacientov do kartoték špecialistov z odboru psychológie a psychiatrie.

To sú tie situácie, kedy sa naplno prejavuje nahota deformovaných hodnôt, ktorým sme vďaka orientácii na konzum za ostatné roky prepadli. Situácie, kedy sa prekvapení rodičia pýtajú ako to, že ich potomok, ktorý mal ako -násťročný k dispozícii byt, auto, dovolenky, možné a nemožné hmotné statky, si siahol na život či prepadol konzumácii drog.

Prečo zdanlivo zdravý rodič – senior primerane hmotne zabezpečený rezignoval na život a bez evidentnej príčiny predčasne umrel, a to aj napriek tomu, že sme ho pravidelne navštevovali?

Problémom súčasnosti, ktorú možno pre väčšinu slovenskej populácie označiť ako dobu plných komôr, nie je problém hmotného nedostatku či sociálnej izolácie. Pre súčasníka už skutočne nie je problém integrovať sa do nejakej reálnej alebo virtuálnej skupiny. O žiakoch a študentoch v rôznych typoch škôl, rovnako ako o senioroch v rôznych ústavoch sociálnej starostlivosti pre seniorov predsa nemožno tvrdiť, že sú sociálne izolovaní. Potrebné je si však uvedomiť, koľko času si dokážeme venovať v rámci spoločnosti navzájom, nielen v rámci týchto dvoch vekových kategórií občanov. Koľko času dokážeme ako rodičia venovať dieťaťu na riešenie jeho problémov, na aktivity vedúce k upevňovaniu rodinných väzieb a spolupatričnosti, ako dokážeme udržiavať generačné väzby v rámci rodiny, ktoré sú zároveň predpokladom pre generačnú synergiu spoločnosti ako celku.

Je to otázka kvality vzťahov, nie ich kvantity. Rodič v ústave je opustený napriek tomu, že ste za ním boli v týždni aj sedemkrát a doniesli mu všetky potrebné veci a nákupy. Opustený je preto, lebo sme zabudli sadnúť si k nemu do kresla a vypočuť si jeho stokrát opakované zážitky zo života či aktuálne poznatky o dianí v jeho najbližšom okolí.

Problémová je sociálna vyprahnutosť seniorov, pretože investujeme miliardy do nástrojov na zabíjanie, na starostlivosť o anonymných, pre tento štát v minulosti nijakým spôsobom zaslúžilých ľudí, no máme nedostatok zdrojov na to, aby sme sa na sklonku života dôstojne postarali o generácie, ktorých výsledky práce sú štandardom, ktorý užívame a žijeme.

Je skutočne také ťažké, aby všade tam, kde nie je možné denne sa zveriť so svojimi radosťami a starosťami najbližším, bol dostatok sociálnych pracovníkov na to, aby sa jeden staral o potreby dvoch až troch, namiesto niekoľkých desiatok klientov, a to bez rozdielu, či je to starostlivosť o mládež alebo seniorov?

Pokiaľ život ako najvyššia hodnota nie je len prázdne klišé a stále ho rešpektujeme ako niečo, čo nemá svojou dôležitosťou paralelu, nemôžeme sa pri jeho kvalite spoliehať len na naplnenie jeho materiálnej stránky. Žiť v presvedčení, že nedostatok času venovaný najbližším možno kompenzovať vysokým vreckovým či luxusnými tovarmi, je rovnakým omylom ako viera v to, že hospodársku krízu možno prekonať finančnými opatreniami.

V jednom aj druhom prípade je príčinou morálne zlyhanie a náprava v oboch prípadoch spočíva v správnej hierarchii hodnôt.

Ak vo vzťahu rodič a dieťa absentujú vzťahy založené na dôvere, pochopení, empatii, pretože rodičovské priority sú založené na iných hodnotách, vzťahy nezanikajú, len sa transformujú na úroveň možného napr. vzťahu k drogám, šikanovaniu, sebapoškodzovaniu a inému spoločensky neakceptovateľnému správaniu a konaniu, no vždy je to len zúfalý pokus o prekonanie deficitu vo vzťahovej oblasti.

-sm-

V skratke

Upevňujeme cezhraničnú spoluprácu

Upevňujeme cezhraničnú spoluprácu – v júni sme sa stretli na Honorálnom konzuláte Poľskej republiky na Slovensku s Katarzyna Sołek, konzul Poľskej republiky. Na stretnutie nás, zástupcov samospráv, Andreu Adamčiakovú, starostku Gôtovian a Erik Gemzický, starosta Ľubele pozval náš honorálny konzul Tadeusz Frackowiak. Veríme, že obojstranná spolupráca medzi našimi národmi upevní naše priateľstvá.

Rozlúčka predškolákov na obecnom úrade

Koncom júna sa prišli na obecný úrad s pánom starostom rozlúčiť naši predškoláci. Nie, nikam neodchádzajú, to sa len zo škôlkárov od septembra stanú poriadni žiaci.

V obci pribudne ďalšie športovisko

Projekt na vybudovanie tenisových a volejbalových kurtov bol podporený Fondom na podporu športu sumou 99 340 €. V našej obci sa športový areál rozrastie o ďalšie športovisko a vedľa multifunkčného ihriska v budúcom roku postavíme aj dva antukové kurty určené pre tenis a volejbal.

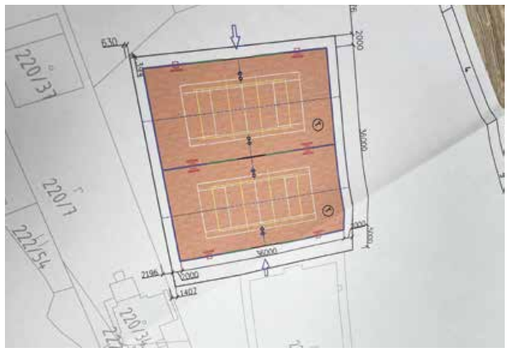

Tomáš Ondrejech na Majstrovstvách Európy v Srbsku

Podporili sme nášho športovca Tomáša Ondrejecha, ktorý na Majstrovstvách Európy v Srbsku (24. 6. 2023) vo fitness získal striebornú medailu. Dnes mu starosta obce Erik Gemzický osobne poblahoželal a odovzdal poďakovanie obce.

Tri krhly na polievanie

Na cintoríne sme umiestnili tri krhly na polievanie. V letných dňoch je polievanie kvetín veľmi potrebné.

Tak už si nebudete musieť nosiť svoje krhly a vedrá, a veríme, že vám to uľahčí starostlivosť o hroby svojich blízkych.

Futbalové „A" na Športovom dni obce Dúbrava (2. 8. 2023)

V sobotu 2. augusta sa v upršanom počasí naše futbalové,,Á" mužstvo predstavilo na Športovom dni obce Dúbrava. V oklieštenej zostave sme si hravo poradili s mužstvom OŠK Svätý Kríž vysoko 6:1, keď góly nastrieľali P. Pastva 2, D. Turčiak 2 a V. Tomek a P. Hriadeľ.

Vo večernom vyrovnanom zápase s domácim ŠK Agro Baník Dúbrava sme prehrali 2:1, keď jediný náš gól vsietil talentovaný D. Turčiak. Ďakujeme domácemu klubu za pozvanie a pohostenie. Najbližšiu nedeľu 6.8 sa naše Á mužstvo predstaví na generálke pred jesennou časťou súťaže na domácom ihrisku v Ľubeli o 17.00 hod. proti TJ L.Trnovec.

S úctou spomíname – Milan Kubík

… Už je to veru desať rokov… Čas plynie, roky letia, ale my nezabúdame a vážime si, čo všetko pre našu obec Milan Kubík urobil!

SPOMIENKA

„Nemôžeme vrátiť čas, ani vrátiť minulosť.
Ale môžeme s láskou, úctou a vďakou
spomínať a nikdy nezabudnúť."

V tomto roku si pripomíname desiate výročie úmrtia nášho priateľa, dlhoročného starostu obce Ľubeľa

PhDr. Milana Kubíka.

S úctou spomínajú
starosta obce Ľubeľa Erik Gemzický a poslanci
Obecného zastupiteľstva.

Hasiči odstraňovali po dažďoch konáre

Po víkendových augustových ďažďivých vrtochoch počasia niekoľko ťažkých konárov skončilo aj na vedení obecného rozhlasu. A tak chalani z DHZ Ľubeľa a Dopstav opäť pomohli, ďakujeme!

Plné ihrisko detí (30. 8. 2023)

V našej obci sa snažíme podporovať šport a zvlášť nás teší, keď je záujem aj od našich detí a mládeže. Aj vďaka rodičom a triu trénerov – Vladimíra Škvarku ml., Patrika Bennára a Ivana Kohúta bolo aj dnes plné ihrisko detí. Skvelé, len tak ďalej!

Výsledky volieb do NR SR v obci (1. 10. 2023)

Počet voličov zapísaných v zozname voličov: 957
Počet voličov, ktorí sa zúčastnili na hlasovaní: 744
Počet voličov, ktorí odovzdali obálku: 744
Počet platných odovzdaných hlasov: 732

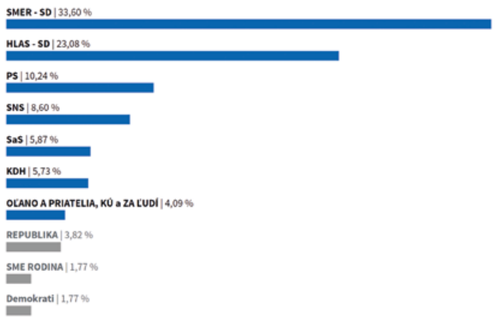

Stretnutie starostu obce s jubilantmi

Pri slávnostnom obede a s drobným darčekom sme 16. októbra v Kultúrnom dome zablahoželali našim jubilantom, ktorí v tomto roku oslávili okrúhle životné jubileá. Pásmom básní a piesní sa predstavili aj žiaci z našej základnej školy. Starosta obce Erik Gemzický oslávencom zaželal pevné zdravie, radosti a veľa životného optimizmu do ďalších rokov.

Okresný aktív JDS na Slovensku

Celookresný aktív Jednoty dôchodcov Slovenska 21.10. sa v Ľubeli konalo stretnutie seniorov, kde hodnotili svoju činnosť za rok a my sme im mohli poďakovať za ich činnosť v našich mestách a obciach. Napríklad kultúrnou činnosťou a rôznymi brigádami nám napomáhajú.

A keďže október je aj mesiacom úcty k starším, tak aj slová vďaky a priania našim seniorom vyslovil starosta Erik Gemzický:

„Ste generáciou, ktorá je cenným zdrojom hodnôt, poznania a skúseností. Vytvorili ste obrovské hodnoty, na ktorých Slovensko stojí a ďalej sa buduje. Želám vám vnútorný pokoj, istotu – tak potrebnú v tejto neľahkej dobe, pocit, že sa stále máte o koho oprieť, komu sa vyrozprávať. Prajem vám zdravie, ktorého nikdy ho nie je dosť, a aj radosť a lásku, pretože bez nich by ani to zdravie nemalo cenu.“

Vytvorené s láskou

Pod týmto názvom sa nieslo pásmo choreografií, s ktorým vystúpili FSK Poludnica a TS Seniorka zo Závažnej Poruby. Vystúpenie bolo darčekom našim seniorom v rámci mesiaca úcty k starším. Nádherné ukážky slovenských folklórnych tradícií bolo ocenené dlhotrvajúcim potleskom a veríme, že podobný nedeľný podvečer ešte v Ľubeli zopakujeme.

Ako je na tom mládežnícky ľubeľský futbal

Nielen pre futbalové „Áčko“ skončila jesenná časť futbalovej súťaže 7. ligy dospelých Slovekon, kde budú zimovať na peknom 5. mieste. Ale aj naši žiaci ukončili polovicu sezóny a boli im odovzdané medaile za 3. miesto, ktoré obsadili v minulej sezóne.

Ľubeľský kalendár 2024

Naša obec bude ľubeľské domácnosti sprevádzať po elý rok. Aj tento rok dostalivšetky domácnosti stolový kalendár, ktorý je ilustrovaný obrázkami života v našej Ľubeli. Veríme, že sa vám bude páčiť.

FOTOREPORTÁŽ

 # Vianočné trhy v Ľubeli sú tiež jedným s podujadí, ktoré úspešne organizuje Únia žien

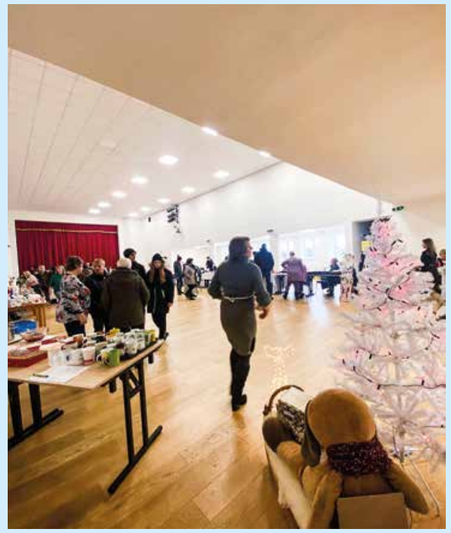

Stalo sa

Je to pre nás česť, hovoria víťazi súťaže o najlepší guláš v Ľubeli

V ovocinárskej záhrade v Ľubeli sa počas soboty, 5. augusta, uskutočnila súťaž vo varení gulášu O putovnú varechu starostu obce. Podujatie zorganizovala Únia žien Slovenska v Ľubeli (ÚŽS Ľubeľa) v spolupráci so starostom obce.

Tohtoročný, trinásty ročník sa tešil hojnej účasti návštevníkov aj súťažiacich. Družstvá začali variť po 13. hodine. Víťaz bol vyhlásený po vyhodnotení poroty po 17. hodine.

V trinástom ročníku O putovnú varechu zabojovalo podľa predsedníčky ÚŽS Ľubeľa, Vierky Bubniakovej 18 súťažných družstiev nielen z Ľubele, ale aj z Liptovských Kľačian, Vlách, Bodíc, Žiliny, či z Čiernej Vody.

Zúčastnil sa aj vlaňajší víťazný tím s názvom „Guľáš majster“. Po prvýkrát sa na súťaži predstavili družstvá Únie žien Slovenska z Uhorskej Vsi, či „Guláš partia“ z Liptovského Mikuláša.

Na úvod sa súťažiacim prihovorila predsedníčka ÚŽS Ľubeľa a predstavila aj súťažné tímy. Po nej dostal slovo starosta obce Erik Gemzický, ktorý vo svojom príhovore, okrem iného, poprial účastníkom prijemne strávené sobotné popoludnie, poďakoval všetkým, čo sa podieľali na organizácií podujatia a odštartoval súťaž. Tímy tak mohli „rozkúriť pod kotlami“ a pustiť sa do varenia.

Družstvá mali čas na uvarenie guľášu do 16:30. Mená siedmych členov hodnotiacej komisie do poslednej chvíle neboli známe. Porota hodnotila vzhľad, chuť a spôsob varenia guľášu.

Na 3. mieste sa umiestnilo družstvo „Belánski kuchtíci“, druhé miesto obsadil tím „Kľačanci“. Prvé miesto a putovnú varechu získalo družstvo s názvom „Ako príde“.

„Sú to úžasné a neskutočné pocity. Je to pre nás česť vyhrať prvú cenu. Desaťrokov sa tejto súťaže zúčastňujeme a vylepšujeme náš guľáš. A teraz sme dostali prvú cenu,“ prezradil nám svoje prvé pocity z výhry Robert, člen víťazného tímu.

Na svoje si prišli aj najmenší. Organizátori pripravili pre deti pestrý animačný program, maľovanie na tvár a dokonca aj hry pre dospelých. Po celý čas atmosféru spríjemňoval DJ Sam a hudobníci s harmonikami.

„13 ročník je výnimočný aj v tom, že predpoveď SHMU na tento týždeň nevyšla. Pre nás to bol úžasný deň, ktorý sa vydaril, počasie bolo nádherné. Účastníci a pevne verím, že aj výhercovia boli spokojní. Pripravená bola aj pestrá a zaujímavá tombola. Veríme, že svoj program si tu našiel každý“ s úsmevom uviedla predsedníčka Bubniaková a už teraz pozýva v mene celého kolektívu UŽS v Ľubeli na 14. ročník.

-Anton Kubík, foto: Ivan Kohút-

Futbalové popoludnie s belasými legendami

V nedeľu 27. augusta sa hral na ihrisku v Ľubeli futbal. A nie obyčajný, ale priam takmer profesionálny.

Nedeľné dopoludnie patrilo našim najmenším hráčom, ktorí síce nevyhrali, ale zato zbierajú nové skúsenosti pod trénerským vedením Patrika Bennára, Vladimíra Škvarku a Ivana Kohúta.

Potom popoludní už ihrisko patrilo našim zrelým pánom, ktorí privítali vzácnych hostí – belasé legendy – Old boys ŠK Slovan Bratislava. Zápas otvoril hokejový bronzový olympijský medailista Šimon Nemec spoločne so starostom obce Erikom Gemzickým a Dušanom Tittelom. Ešte bol na ihrisku jeden Erik Gemzický a to, profesionálny rozhodca našej najvyššej futbalovej súťaže, Niké ligy. Futbalové osobnosti, Dušan Tittel, Ladislav Pecko, Jaroslav Timko, Stanislav Varga a ďalší sa predviedli krásnou hrou, ktorá im dopriala zaslúžené víťazstvo. Ale o to ani v tomto priateľskom zápase nešlo, ale išlo o zážitky a skúsenosti zahrať si proti naozajstným futbalovým legendám.

A podvečer nám urobili radosť naši hráči „Áčka“, ktorí sa predviedli krásnou tímovou hrou proti OŠK Lisková a zvíťazili 4:1.

„Futbal ako kolektívny šport má v našej obci dlhoročnú históriu a my chceme urobiť maximum, aby to tak aj zostalo, aby futbal napredoval a robili sme dobré meno našej obci. A o tom, že sa nám to

darí, svedčí aj uplynulá víkendová nedeľa,“ zhodnotil Marian Matejovie, predseda TJ Partizán Ľubeľa.

-red, foto: Ivan Kohút-

Ľubeľa,obec, ktorá nezabúda

„Nedá sa o nich povedať, že to boli hrdinovia, pretože niektorí boli len vyhnanci. No nesmie sa povedať, že to boli len vyhnanci, pretože mnohí z nich boli hrdinovia.“

Takto výstižne a na vojaka možno až priveľmi poeticky v motte svojej knihy „Kľačianska dolina“ zhodnotil svoje pôsobenie a život svojich podriadených v liptovských horách počas Slovenského národného povstania (SNP) jeden z veliteľov práporov IV. partizánskej brigády kpt. Bohuš Štefan Mastný alias Prošek.

Dnes stále viac ľudí pomerne kriticky hodnotí používanie pojmu hrdina pre označenie tých, ktorí zimu na prelome rokov 1944–1945 prežili v Dúbravskej doline, Ľubeľskej doline (Na baniach), Ľupčianskej doline, či na niektorom z horských chrbtov oddeľujúcich tieto doliny.

Ak ale napriek stále gradujúcemu trendu nezdravej sebadôvery a egocentrizmu dokážeme nahliadnuť na svoj fyzický a duševný potenciál aspoň trochu sebakriticky, treba sa spýtať samých seba, či by sme dokázali v dolinách zavalených miestami aj dvomi metrami snehu prežiť čo i len dva či tri dni. V zemľankách a bunkroch buď naplnenými zápachom a potuchlinou vlhkej zeme, práchnivého dreva s minimálnymi možnosťami pre zabezpečenie osobnej hygieny, kde chlieb a kúsok bravčovej masti mali hodnotu, ktorej významu sa pri životnom štandarde, ktorý žijeme, približujú možno len kilogramy drahých kovov, lukratívne nehnuteľnosti či iný vysoko bonitný majetok.

Či by sme dokázali tým v horách, ako obyčajní obyvatelia dediny naložiť na koňmi ťahané sane desiatky kíl proviantu zakrytého dekami, prechádzať s tým cez nemecké hliadky a riskovať, že ak narazíte na priveľmi horlivého fanatika, ktorý vo Vás nebude chcieť vidieť drevorubača idúceho na týždňovku do doliny, ale pomocníka banditov v horách, že Vás zastrelia namieste a potom aj celú rodinu v dedine.

Ak si nedokážeme priznať, že toto by bolo nad naše sily, potom s veľkou dávkou objektivity musíme povedať, že označiť týchto ľudí za hrdinov je nie možné, ale adekvátne a potrebné.

Preto v deň už 79. výročia vypuknutia SNP 29. augusta 2023 vedenie našich podhorských obcí pripravilo dve veľmi významné podujatia, na ktorých mali ich občania možnosť pripomenúť si toto výročie podľa vlastného uváženia.

Pietne spomienky začali už o 09,00 hod. pred Obecným úradom v Liptovských Kľačanoch pod patronátom starostu obce Ing. Jána Hollého. Prítomným sa okrem starostu prihovoril aj predseda

Oblastnej organizácie Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov (SZPB) v Liptovskom Mikuláši generál vo výslužbe Ing. Marián Áč, PhD., ktorého sprevádzali aj členovia Oblastného výboru SZPB JUDr. Ľubomír Švec a doc. Ing. Stanislav Morong, PhD. Pretože prví dvaja menovaní mali v tento deň naplánované zúčastniť sa ďalších spomienkových podujatí, za oblastný výbor a zároveň za ZO SZPB v Ľubeli sa priamo v Kľačianskej doline časti „Na likavských“ či tiež na „Likavských lúkach“ zúčastnil len posledný menovaný.

Spolu sa na mieste dočasného pochovania troch poddôstojníkov II. paradesantnej brigády, ktorí padli len niekoľko hodín pred oslobodením, zišli takmer štyri desiatky občanov Kľačian, Ľubele, Dúbravy a Liptovského Mikuláša. Všetci vysoko v horách takmer pod hrebeňom Nízkych Tatier mali možnosť prežiť takúto pietnu spomienku emotívne ešte intenzívnejšie, ako to umožňujú oficiálne a viac formálne organizované spomienkové podujatia v mestách a obciach.

Za všetkými prítomnými veľmi pozitívne hodnotené podujatie je potrebné poďakovať nielen už menovanému pánovi starostovi, ale tiež majiteľovi lesných pozemkov Ing. Smitekovi, ktorý povolil vjazd vozidiel do doliny a logisticky, materiálne podporil spoločné posedenie v prírode po oficiálnom pietnom akte.

Celkovo sa ale na podujatí organizačne a materiálne rozhodujúcou mierou podieľalo Poľovnícke združenie „Viackov“ na čele s jeho predsedom Erikom Bubniakom, ako aj ďalší nemenovaní, ktorí sa so svojimi vozidlami podieľali napr. na preprave účastníkov podujatia na miesto a z miesta konania.

Druhé už tradičné pripomenutie si SNP a spoluobčanov, ktorí v jeho priebehu prišli ako občania Ľubele o život, bol pietny akt spojený s kladením venca k pamätníku padlých pred Obecným úradom v Ľubeli. V príhovoroch starostu obce Ing. Erika Gemzického, PhD., MBA a predsedu ZO SZPB v Ľubeli zhodne vyznel hlavne apel na zastavenie bratovražednej vojny na východ od slovenských hraníc, ako aj dôraz na to, aby sa táto jedna nesporne najslávnejšia kapitola v existencii slovenského národa neprepadla do zabudnutia pod viac či menej úmyselnými politickými tlakmi a globalizáciou.

Celé organizačné zabezpečenie pietneho aktu bolo tentoraz ešte viac ako v predchádzajúcich rokoch na vedení obce zastúpenom pánom starostom, pretože silné organizačné jadro týchto osláv v minulosti Mgr. Magdaléna Gejdošová a pani Božena Šimková, členky výboru ZO SZPB v Ľubeli, nás v predchádzajúcich dňoch a mesiacoch navždy opustili.

Napriek tomu k vážnosti pietnej spomienky prispela účasť nielen poslancov obecného zastupiteľstva, ale už tiež niekoľkoročne tradičná čestná stráž pri pamätníku pod vedením Ing. Miroslava Tomu s rovnako tradičnou čestnou salvou na pamiatku padlých.

Poďakovanie viac ako troch desiatok zúčastnených patrí tiež riaditeľke ZŠ s MŠ Ľubeľa Mgr. Ivete Kališovej a žiačkam tejto školy za kultúrny program.

Rovnako si vážime v čase stabilnú každoročnú kultúrnu podporu podujatia obecným spevokolom, ako aj posedenie a pohostenie v gescii manželov Janky a Mariána Hollých.

Celkovo možno oba pietne akty hodnotiť ako dôstojné, pre účastníka prínosné a verme, že aj prospešné nielen z hľadiska udržiavania neformálnej pamäte národa, ale aj zachovávania a podpory budovania komunitných väzieb a vzťahov medzi občanmi južnej časti stredného Liptova.

-sm, foto: red-

Víťazom píľusu sa stal Liptovský Mikuláš

Už tretí ročník futbalového turnaja zrelých pánov Ľubeľský píľus sa konal v rámci Športového víkendu v sobotu 2. septembra.

Popoludnie na futbalovom ihrisku v Ľubeli patrilo zrelým pánom, ktorí si prišli nielen zahrať futbal, ale svojimi výkonmi sa snažili aj vyhrať putovný pohár. Po slávnostnom otvorení a príhovoroch starostu obce Erika Gemzického a predsedu TJ Partizán Ľubeľa Mariana Matejovie ešte hlavný rozhodca Stanislav Bomba predstavil pravidlá, podľa ktorých sa celý turnaj riadil.

Zápasy základnej časti a semifinále rozhodovali Barborka Turčiaková s Alexandrom Nemcom. Celým futbalovým popoludním nás moderátorsky sprevádzala Janka Mlynarčíková a s organizáciou celého turnaja pomohli aj mládežníci z Rady mládeže Ľubeľa.

Vlachy, Dúbrava, Lipt. Mikuláš, Páni v najlepších rokoch Podbreziny, Fortuna Bratislava a nemohla chýbať ani domáca Ľubeľa, najprv odohrali zápasy v základných skupinách, z ktorých víťazne postúpili do ďalších zápasov štyri mužstvá – Lipt. Mikuláš, Vlachy, Dúbrava a Ľubeľa. Vo finále si to nakoniec rozdali Dúbrava s Lipt. Mikulášom, kde Dúbrava prehrala až v jedenástkovom rozstrele.

Na záver turnaja mali všetci pripravený guláš, ktorý hráčom navarili žienky z Únie žien Slovenska Ľubeľa pod taktovkou Vierky Bubniakovej. Na podujatí bola možnosť si zakúpiť aj grilované špeciality. Návštevníkov sobotného športového dňa čakala ešte tombola a drobní remeselníci ponúkli na predaj svoje výrobky. Zábava pokračovala pri hudbe skupiny Kabát revival a video produkcii od DJ Rika.

Aj účasť návštevníkov svedčí, že prvý deň Športového víkendu sa vydaril a tešíme sa, že sa opäť stretneme aj o rok. Už pri 4. ročníku futbalového turnaja zrelých pánov Ľubeľský píľus.

-red, foto: I. Kohút-

Výsledky turnaja sú nasledové:

1. Liptovský Mikuláš
2. Dúbrava
3. Ľubeľa
4. Vlachy
5., 6. Páni v najlepších rokoch Podbreziny, Fortuna Bratislava

Najlepší hráč turnaja: Rastislav Kurajda (Vlachy)
Najlepší brankár turnaja: Pavol Ondrejka (Páni v najlepších rokoch Podbreziny)

Beh Ľubeľou opäť prilákal malých aj dospelých

Športový víkend v našej obci pokračoval nedeľným bežeckým podujatím – 1. ročníkom Behu Ľubeľou. Športovali deti a aj starší, behu sa zúčastnilo 156 bežcov.

Po minuloročnom nultom ročníku sa organizátori rozhodli pokračovať v začatom a opäť ponúknuť nielen bežcom zaujímavý nedeľný program v rámci obecného podujatia Športový víkend. Okrem sa-

motných bežeckých súťaží, bolo pre prítomných pripravené aj občerstvenie, grilované špeciality a pre našich najmenších aj detské atrakcie.

Ešte pred odštartovaním samotných bežeckých pretekov, sa hlavne deti mohli zabaviť so psíkmi a skvelou Monikou Olšovskou, ktorú poznáme zo súťaže Česko – Slovensko má talent. Potom nasledovali samotné bežecké preteky v rôznych kategóriách, pričom naši najmenší behali na ihrisku. V cieli ich už okrem ocenenia čakalo aj sladké prekvapenie – Pribináčik.

Starosta obce Erik Gemzický pred štartom hlavných kategórií prítomných privítal, vyzdvihol význam tejto športovej aktivity hlavne v tom zmysle, že behom, ale aj iným športovaním, robíme niečo prospešné pre svoje zdravie a zaželal všetkým súťažiacim, aby si beh užili a mali z neho radosť.

Bežci bežali v dvoch kategóriách, mohli si zvoliť buď 5 kilometrovú alebo 10 kilometrovú trať. Výsledky si môžete pozrieť na tejto stránke https://casomierapt.com/2023/09/beh-lubelou-vysledky-2/, ale víťazom sa stal každý, kto prebehol cieľom.

Po samotnom vyhlásení výsledkov nasledovala malá tombola, ktorú vyžrebovali Jakub Frackowiak, podpredseda predstavenstva CBA VEREX, a. s. spoločne s generálnym riaditeľom LVS, a. s. Matejom Gécim.

Celé podujatie organizovala Obec Ľubeľa, Rudolf Krajči, Ján Urban, Kristína Bubniaková za pomoci Rady mládeže obce Ľubeľa, TJ Partizán Ľubeľa, bežeckej komunity Rozbeháme Liptovský Mikuláš, DHZ Ľubeľa, SČK Ľubeľa, …a ďalších aktívnych občanov Ľubele, podporovateľov a sponzorov.

Srdečne všetkým ďakujeme a tešíme sa už na 2. ročník Behu Ľubeľou, ktorý sa plánuje v termíne 1. 9. 2024. Na sociálnej sieti Facebook sme zriadili stránku Beh Ľubeľou, kde vás o všetkých aktivitách ohľadom Behu Ľubeľou informovať.

Kristína Bubniaková, jedna z hlavných organizátorov Behu Ľubeľou na záver skonštatovala: „Išlo o vytvorenie športového nedeľného popoludnia a myslím že sa nám to podarilo. Ani počasie bežcov neodradilo a vytvorili sme príjemné zázemie pre stretnutia s priateľmi a známymi pri čoraz viac obľúbenej športovej aktivite. V mene našej bežeckej skupiny ďakujem že sme mohli byť prínosom a súčasťou behu Ľubeľou.“

-red, foto: I. Kohút-

Navštívili sme Pamätník Petra Kubíka v Kľačanoch

ZO SZPB zorganizovala za pomoci obce Ľubeľa dňa 1.septembra 2023 výlet do obce Trnavá Hora – menovite jej časti Kľačany za účelom navštíviť pamätné miesto, kde hrdinsky zahynul v období SNP náš rodák Peter Kubík, veliteľ prvého práporu partizánskej brigády kpt. Jána Nálepku.

Obec Trnavá Hora leží v okrese Žiar nad Hronom, žije v nej 1236 obyvateľov. Rozkladá sa v údolí rieky Hron na ceste medzi Žiarom nad Hronom a Zvolenom. Pozostáva z častí Jalná dolná a horná Trnavá Hora, Kľačany a jej najstaršia časť Ladno je v súčasnosti už len chatovou oblasťou.

Našou konečnou zástavkou bola miestna časť obce Kľačany, kde sa Pamätník Petra Kubíka nachádza. Umiestnený je v náročnejšom teréne, no vedú k nemu betónové schody a tak i tí menej zdatní z nás nemali problém dostať sa k pamätníku. Odmenou nám bol aj prekrásny pohľad na okolie Žiaru nad Hronom, Zvolena či Banskej Štiavnice.

Pamätník znázorňuje sochu bojovníka symbolicky zobrazujúceho interbrigadistu a partizánskeho veliteľa Petra Kubíka, jeho autorom je akademický sochár Ján Vladimír Hučko.

K pamätníku sme položili veniec so spomienkou na rodáka od členov našej organizácie ako aj spoluobčanov obce Ľubeľa s úctou a vďakou sme si spomenuli na jeho hrdinstvo v boji za našu slobodu a lepšiu budúcnosť.

Starosta Mgr. Pavel Kravec nás privítal na pôde obce. V krátkosti nás oboznámil s históriu obce pripomenul, že počas SNP sa Kľačany a priľahlé okolie stali dejiskom tvrdých bojov. Predstavil nám člena OZ Kľačianske dvory pána Juraja Valenta, znalca danej problematiky, ktorý nás ďalej sprevádzal. Porozprával nám celú históriu výstavby pamätníka a tiež bojové udalosti počas SNP v októbri 1944.

V chotári prebiehali mimoriadne ťažké boje. Pri náhlom mínometnom útoku Nemcov dňa 10. októbra bola na nekrytom teréne ranená do brucha ošetrovateľka Mariema. Veliteľ Kubík jej utekal na pomoc. Vo chvíli, keď sa nad ňou sklonil, ďalšia mína mu odtrhla vrch hlavy. Na druhý deň padlých začali pochovávať miestni občania na cintoríne v Kľačanoch. Vtom Nemci opäť spustili paľbu. Smútočný akt museli prerušiť a dokončiť až v noci. Píše o tom aj Pavel Vimmer v knihe Partizáni Sečanského.

Pamätník SNP Petra Kubíka slávnostne odhalili v roku v októbri 1967 (na výročie jeho smrti), zúčastnili sa ho i Kubíkovi rodičia a súrodenci.

Slávnostnú reč predniesol rodák z Trnavej Hory, spolubojovník Petra Kubíka zo španielskych interbrigád, tankista čs. zahraničnej armády a predseda Slovenského výboru Zväzu protifašistických bojovníkov Šimom Žbirka. Splnil tak sľub daný kamarátovi, ktorý si položartom dali počas bojov v Španielsku. Sľúbili si, že ak ktorý z nich padne, ten druhý mu postaví pomník.

Potom sme sa presunuli v sprievode pána Valenta na miestny cintorín v Kľačanoch a prezreli sme si hrob, kde je pochovaný Peter Kubík spolu s ošetrovateľkou. Pán Valent spomenul, že v budúcom roku chcú i toto miesto upraviť.

Spokojní (nakoľko nám prialo i počasie) a plní dojmov sme odchádzali z Kľačian. Nakoľko nám ostalo ešte dostatok času na návrat domov po ceste sme sa zastavili v Banskej Bystrici. Tu sa konal už 6.ročník Slovenského dňa kroja. Stihli sme jeho zahájenie, pozreli si vystúpenia dedinských folklórnych skupín a súborov, prešli sme sa námestím a obdivovali pestrofarebnosť slovenských ľudových krojov, ku ktorým sa zaradili i naše dve výletníčky Helenka Kovácsová a Martuška Švecová z Kľačian spolu s Peťkom Morongom. Nestratili sa v dave ani folkloristi z nášho regiónu. My sme zazreli krojované skupiny z Komjatnej, Lúčok, Liptovskej Lúžnej, Určite tak boli aj ďalší. V neskorších popoludňajších hodinách mali v programe vystúpiť i deti z detského folklórneho súboru Ďumbier z Liptovského Mikuláša., plánovaný bol i sprievod a večer galaprogram.

Všetci spokojní a šťastní s príjemne prežitým dňom sme sa vráti domov.

-Mgr. Mária Kubíková-

Športové podujatie Nordic Walking: Od kaplnky ku kaplnke

Únia žien Slovenska v Ľubeli už po tretíkrát usporiadala pre našich aj cezpoľných občanov športové podujatie s názvom „Od kaplnky ku kaplnke“.

Akciu sme pre nepriaznivé počasie posúvali o týždeň neskôr a aj keď toto sobotné ráno vyzeralo celkom zamračené a trochu popŕchalo, nakoniec sa pekne vyčasilo.

Na odbornú spoluprácu sme oslovili certifikovaných inštruktorov Slovenskej asociácie Nordic Walkingu, PaedDr. Michala Šerfela a Mgr. Alexandru Bulavovú, ktorí ku nám prišli zo Štrby.

Hneď na začiatku si všetci zúčastnení mohli zapožičať paličky určené pre NW. Tie im inštruktori predviedli a pomohli správne nadstaviť výšku a objasnili význam niektorých častí paličiek. Michal nám predstavil históriu NW a jeho aktivity v Slovenskej asociácii Nordic Walking. Tiež nám vysvetlili, ako sa pri tejto športovej aktivite máme správne obliecť a obuť. Na ihrisku spravili rozcvičku a neskôr nás učili techniku NW, ktorú sme sa snažili osvojiť a niektorí len vylepšiť. Potom sme sa rozdelili do dvoch skupín, každý inštruktor si zobral jednu skupinu, ktorú sprevádzal na ceste „Od kaplnky ku kaplnke“. Počas tejto trasy sme si urobili viackrát zastávky, počas ktorých sme robili cvičenia na posilňovanie, cvičenia na stabilitu a rôzne zaujímavé hry vo dvojiciach. Inštruktori NW si našu techniku chôdze všímali a ak bolo treba opravili nás. Po návrate na ihrisko sme sa všetci tešili na skvelý guláš. Ten pre nás pripravili členky Únie žien Slovenska na čele s Ivkou Janičinovou. Krásna jesenná príroda len umocnila príjemný dojem, ktorá táto akcia zanechala v nás aj u všetkých zúčastnených. Pevne veríme, že táto akcia prispeje k vylepšeniu techniky chôdze s paličkami a k väčšiemu zapáleniu pre tento druh športovej aktivity.

Radi by sme poďakovali svojim, bez ktorých by toto podujatie nemohlo prebehnúť. V prvom rade obci Ľubeľa, ktorá nám vždy pomôže túto akciu finančne zastrešiť, Jankovi Urbanovi za pitný režim, Ľubkovi Kubíkovi a Jurajovi Janičinovi, vďaka ktorým sme mohli zabezpečiť pre účastníkov chutný katering. V neposlednom rade chceme poďakovať aj svojim členkám, ktoré sa podieľali na príprave workshopu.

-Mgr. Mária Hrbatá-

ĽubeľaFest prilákal fanúšikov divadla

V ľubeľskom kultúrnom dome sa počas 15. až 17. septembra uskutočnil tradičný divadelný festival ĽubeľaFest spojený s oslavami 100. výročia vzniku ochotníckeho divadla v Ľubeli. Na javisku vystúpili divadlá z Hriňovej, Hýb a zo Zvolena. Na doskách nechýbal ani domáci súbor.

13. ročník ĽubeľaFestu začal v piatok, 15. septembra. Ako prvé sa predstavilo Hriňovské divadlo s hrou „Príhody z bruška“. Nasledovalo Ochotnícke divadlo Jakuba Grajchmana z Hýb s divadelnou hrou „Všetko o ženách“. Druhý festivalový deň otvorilo Divadlo Zelienka zo Zvolena s rozprávkou „Čarovný klobúk“.

Po sobotnom slávnostnom programe pri príležitosti 100. výročia založenia ochotníckeho divadla v Ľubeli sa na doskách predstavili domáci ochotníci s hrou „Pi čaj, miláčik“, ktorú pred domácim publikom odpremiérovali v decembri.

Ľubeľskí ochotníci, pri príležitosti 100. výročia divadla, počas nedeľného večera odohrali aj reprízu hry „Tri Letušky v Paríži“ po piatich rokoch. Uvedená hra sa radí medzi najúspešnejšie a divákmi najobľúbenejšie. Ľubeľský súbor za ňu získal cenu za najlepšiu inscenáciu festivalu Kasiopeafest v Budmericiach v roku 2018 a Erik Gemzický cenu za najlepší mužský herecký výkon.

Festival ĽubeľaFest zorganizovalo Ľubeľské ochotnícke divadlo K.O. Urbana a Obec Ľubeľa.

-Anton Kubík, foto: Andrej Kubík-

Divadelní priaznivci oslavovali 100. výročie ochotníckeho divadla v Ľubeli

Ľubeľa oslavovala 100 rokov svojho ochotníckeho divadla. Obec aj Liptovské kultúrne stredisko udelili ceny tým, ktorí sa podieľali na rozvoji divadla. Za 100 rokov má ľubeľský súbor na konte celkovo 110 odohratých divadelných hier, takmer 300 divadelných ochotníkov a 23 režisérov.

Slávnostný program k 100. výročiu ochotníckeho divadla v Ľubeli sa uskutočnil v sobotu, 16. septembra. Pozvaní boli bývalí členovia súboru. Vítaní boli aj všetci priaznivci ľubeľského ochotníckeho divadla.

Obec Ľubeľa pri tejto príležitosti udelila najvyššiu cenu obce „in memoriam“ zosnulému Františkovi Kanderovi, Cenu z rúk starostu obce Ľubeľa Erika Gemzického prebrala dcéra zosnulého Viera Jurigová.

Liptovské kultúrne stredisko (LKS) udelilo ocenenie Oľge Guothovej, ktorá bola istý čas najdlhšie pôsobiacou členkou súboru a Vincentovi Urbanovi, ktorý má tiež zásluhy na rozvoji divadla. Ocenenia laureátom odovzdala metodička LKS Eva Štofčíková.

Po svojom príhovore odovzdala predsedníčka Ľubeľského ochotníckeho divadla K.O. Urbana, Kristína Jurščáková, pamätné listy všetkým prítomným bývalým členom súboru.

Moderátori programu predstavili históriu ochotníckeho divadla. Na slávnostnom programe zaspievali členky a členovia Základnej organizácie Jednoty dôchodcov Slovenska v Ľubeli (ZO JDS Ľubeľa). Vystúpil aj člen divadelného súboru Roman Jurščák, ktorý zaspieval a zahral na harmonike.

Po divadelnom predstavení aktuálnej komédie domáceho súboru „Pi čaj, miláčik!“ bolo pre pozvaných hostí pripravené slávnostné posedenie.

František Kandera v súbore pôsobil ako režisér, s menšími prestávkami, od roku 1947 do roku 1984. Ľubeľské divadlo pod jeho vedením dosahovalo nemalé úspechy. Medzi inými, obsadilo v roku 1980 3. miesto vo svojej kategórií na okresnej divadelnej súťaži s hrou „Preskoč svoj tieň“ a 1. miesto za scénu. Prestávky v jeho režijnej práci boli spôsobené jeho ďalšími politickými a organizátorskými činnosťami.

Ľubeľskí ochotníci odohrali historicky prvé predstavenie 20. júna 1923 a to veselohru Ignáca Grebáča Orlova „Až lipka zakvitne“ v réžií Kolomana Ondreja Urbana. Spočiatku svoje predstavenia odohrávali v priestoroch kaštieľa Floriána Teichnera, v roku 1928 miestnom hostinci a neskôr v miestnych školách. Na doskách kultúrneho domu vystupujú ľubeľskí ochotníci od roku 1956.

V začiatkoch sa predstavenia hrávali pod hlavičkou rôznych organizácií. Založenie samostatného divadelného ochotníckeho krúžku sa datuje do ro-

ku 1947. V roku 1968 sa miestny súbor stal členom Zväzu divadelných ochotníkov Slovenska. Od roku 2007 používa súbor súčasné logo a názov: Ľubeľské Ochotnícke Divadlo Kolomana Ondreja Urbana, ktoré vytvorili Pavol Tomčík a Erik Gemzický.

V roku 1984 nastali, takpovediac, divadelné prázdniny. Aktívni ostali len Pavol Tomčík a Vincent Urban, ktorí vystupovali v krátkych komediálnych dialógoch v úlohe gazdov hovoriacich na aktuálne témy. O oživenie divadla sa v roku 1989 zaslúžil Vincent Urban, ktorý sa zaslúžil aj o oživenie tradície pochovávania basy, ktoré zrežíroval po prvý raz v roku 1997 a spolu so Štefániou Štechovou a Rudolfom Švecom pripravil scenár.

Medzi najúspešnejšie divadelné hry patrila aj hra „Klbko“ v réžii Jozefa Valiguru, s ktorou v roku 1982 súbor obhájil 3. miesto na okresnej súťaži. V roku 2018 si ľubeľskí ochotníci s hrou „Tri letušky v Paríži“ odniesli z Kasiopeafestu v Budmericiach cenu za najlepšiu inscenáciu festivalu. Ceny za najlepšie herecké výkony si z jednotlivých súťaží a festivalov odniesli aj Viliam Guráň, Erik Gemzický, či Blažena Dudášová.

Oslavy 100. výročia ochotníckeho divadla sa uskutočnili počas divadelného festivalu ĽubeľaFest. Zorganizovalo ich Ľubeľské ochotnícke divadlo K.O. Urbana a Obec Ľubeľa.

-Anton Kubík, foto: Andrej Kubík-

Vtipná slúžka (1975)

100. výročie ochotníckeho divadla v Ľubeli

Ochotnícke divadlo v obci má bohatú tradíciu. V tomto roku sme si pripomenuli jeho 100-ročnicu.

Boli to roky plné odhodlania a vynaloženého úsilia, kedy milovníci ochotníckeho divadla venovali svoj voľný čas (a nie vždy ho bolo dostatok), mnohokrát v ťažkých a zložitých podmienkach, aby pred domácim publikom predviedli svoje herecké, ale aj režisérske umenie.

A že ich námaha nebola márna, toho dôkazom bola plná sála a často neutíchajúci potlesk publika.

Počas 100 rokov ľubeľskí ochotníci odohrali celkom 110 predstavení, v ktorých svoje herecké umenie mohlo prezentovať takmer 300 divadelných ochotníkov, a režisérske schopnosti 23 milovníkov divadelného umenia. Najčastejšie sa divadlo hrávalo na Veľkú noc a na Vianoce, ale tiež vo februári počas fašiangov a v júni na Ducha. Najviac odohraných divadelných predstavení bolo v roku 1959 – celkom päť (2x na Veľkú noc – Pytliakova žena a Svadobný závoj, 3x na Vianoce – Verona, Za frontom, Polnočná omša). Najčastejším autorom, po ktorom siahli ľubeľskí divadelníci, bol Ferko Urbánek a jeho hry Kríž pod lipami, Už sú všetci v jednom vreci, Kamenný chodníček, Strídža spod hája, Rozmajrín, Bludár, Škriatok, Pytliakova žena, Krutohlavci. Mnohé jeho hry boli naštudované viackrát, napr. Kamenný chodníček 3 – 4-krát (rok 1932, 1940, 1968, 1970/?/), Škriatok 3x (1938, 1960, 1961). Divadelné predstavenia sa počas týchto rokov odohrali v priestoroch kaštieľa statkára Floriána Teichnera – r. 1923 a 1924 (Až lipa zakvitne, Mlynár a jeho dcéra, Kríž pod lipami, Nadporučík v civile), v miestnom hostínci Juraja Húleka – jedno predstavenie v r. 1928 na Vianoce s názvom Stratené prasa, v jednotriednej drevenej ľubeľskej škole od roku r. 1928 až po rok 1933, a to divadelné hry Ďuro ide na voj-

Ženský zákon (1982)

Preskoč svoj tieň (1980)

Starý zaľúbenec (1978)

U nás taká obyčaj (1989)

nu, Zlodej, Drotár, Už sú všetci v jednom vreci, Kamenný chodníček, Strídža spod hája, Nemý holič, Kubo. Od roku 1933 až do roku 1955 sa divadelné predstavenia hrali v murovanej rímskokatolíckej škole a od roku 1956 dodnes sa uskutočňujú v kultúrnom dome.

Históriu divadla si dnes môžeme pripomenúť aj vďaka spomienkam, ktoré nám zachovali divadelní ochotníci – páni Rudolf Švec – Zeleň a František Kandera, ktorí už žiaľ nie sú medzi nami, ale ich spomienky si uchovávame, a často sa ku nim pri rôznych príležitostiach radi vraciame.

Prvé ochotnícke divadelné predstavenie sa uskutočnilo v roku 1923, a to 20. júna na Ducha. Organizátorom a režisérom tohto predstavenia bol miestny obchodník, syn garbiarskeho robotníka Koloman Ondrej Urban. Podarilo sa mu zhromaždiť okolo seba niekoľkých občanov z Ľubele, ale aj z okolitých obcí Dúbrava a Gôtovany, a nacvičil s nimi veselohru Ignáca Grebáča Orlova „Až lipka zakvitne“. Predstavenie bolo odohrané v kaštieli statkára Floriána Teichnera. V hre účinkovali Vendelín Guoth, Mikuláš Guoth, Milan Urban, Darina Hazuchová, Rudolf Hazucha, Berco Pethő a František Pethő z Dúbravy, Adela Kasanická z Gôtovian. Pod režijným vedením Kolomana Ondreja Urbana ešte v tom roku na Vianoce odohrali v kaštieli hru „Mlynár a jeho dieťa“. Keďže účinkujúci boli majetní občania, znášali na svoje útraty všetky výdavky spojené s predstavením. Vystúpenia sa tak mohli zúčastniť len pozvaní hostia, chudobní a nemajetní občania nemali naň prístup.

V kaštieli Floriána Teichnera sa odohrala ešte Urbánkova hra „Kríž pod lipami“ spolu s jednodejstvovou veselohrou Pán nadporučík v civile, ktoré už režíroval mladý učiteľ Arnold Medzihradský, a to v roku 1924. Ten do svojich hier obsadil do hlavnej úlohy už spomínaného Kolomana Ondreja Urbana, detské postavy si zahrali Rudolf Švec – Zeleň (10-ročný), Anna Dzúriková (7-ročná) a bratia Chmelickovci z L. Kľačian. Na Veľkú noc v roku 1928 pripravil režisér Arnold Medzihradský s ľubeľskou mládežou a niekoľkými ochotníkmi z Kľačian hru „Ďuro ide na vojnu“ spolu s jednoaktovkou „Zlodej“. Bola to jeho posledná réžia, lebo krátko na to podľahol chorobe. Mal iba 26 rokov.

Na Vianoce pripravili divadelníci pod režijným vedením Antónie Tkačenkovej hru v troch dejstvách Stratené prasa. Odohrali ju v hostinci u Juraja Húleka. Išlo o nenáročnú hru s malým počtom účinkujúcich, nakoľko sa museli prispôsobiť stiesneným priestorovým podmienkam.

Rozrástol sa aj počet divadelných ochotníkov, pribudli nové mená Mária Medzihradská z Dúbravy, Helena Kasanická z Gôtovian, Peter Janičina, Adam Švec Zeleň, Ondrej Oško, Jozef a Helena Chmelickovci, Ondrej Škvarček, Severín Kubík, Mária Kubíková, Eva Turčiaková, rodená Šimová, Rudolf Humený Múta, Ondrej Kubík Stavoš, Juraj Kubík Brdár. Neskôr František Kandera, Ondrej Mičuda, Rudolf Švec Zeleň, Ignác Švec, Anna Rojčeková, Oľga Uhlová, Vincent, Cyril, Eduard, Emil, Miloš a Eva Kubíkovci.

Od roku 1931 až do roku 1942 sa organizátorom, režisérom a dušou ochotníckeho divadla stal učiteľ Ambróz Lukáč. Ako slobodný učiteľ a správca školy venoval svoj voľný čas najmä práci s mládežou. Za svojho viac ako desaťročného pôsobenia v obci pripravil s miestnymi ochotníkmi 24 predstavení. Jeho prvou hrou, ktorú nacvičil a odohrali ju na Vianoce r. 1931, bola Palárikova veselohra Drotár. Do roku 1933 odprezentoval s divadelníkmi v drevenej jednotriednej škole ďalšie štyri predstavenia, a to Urbánkove hry: Už sú všetci v jednom vreci, Kamenný chodníček, Strídža spod hája a Hollého veselohru Kubo. Dedina v jeho osobe získala človeka rozhľadeného, národne uvedomelého, schopného odhadnúť správny titul v podmienkach, v ktorých pôsobil, ale aj človeka so značnou dávkou umeleckého vkusu a nárokov, čoho dôkazom boli nacvičené divadelné hry od Ferka Urbánka: Hrob lásky, Rozmajrín, Kríž pod lipami, Škriatok, hry Jána Hollého Márnotratný syn a Amerikán, Stodolove hry Bačova žena a Čaj u pána senátora, Chalúpkovo Kocúrkovo, Kukučínova hra Bacúrovie dvor, Raupachova hra Mlynár a jeho dieťa, či Mahenov Jánošík v preklade Martina Rázusa.

Zo spomienok Františka Kanderu sa dozvedáme aj o pracovnom postupe režiséra Lukáča pri naštudovaní divadelného predstavenia – pri nácviku bol prísny, presný a vždy vyžadoval poriadok. Nácvik trval spolu s čítacími skúškami 3–4 týždne. Pred započatím nácviku oboznámil hercov s dejom, s jednotlivými postavami, potom pristúpil k čítacím skúškam a po zvládnutí textov sa začal nácvik na javisku. Javisko bolo postavené na drevených „kozách“ alebo „capkoch“, vysokých

Krutohlavci (1975)

40–60 cm, kulisy pozostávali z drevených tenších rámov, obtiahnutých bielym plátnom a svojsky namaľované; opona bola tiež z plátna a stáčala sa zospodu smerom na hor pomocou povrázkov a špuliek. Dekoráciu javiska tvorili tiež lavice, stoličky, skrine, domáce koberce, rôzne látky a nechýbali ani živé stromčeky. Toto všetko zabezpečovali samotní ochotníci z vlastných zdrojov, nakoľko chýbali financie, a predovšetkým šikovný a zanietený milovník divadla – tesársky majster Rudolf Hazucha. Divadelné predstavenia sa odohrávali pri dennom osvetlení alebo podvečer pri petrolejových lampách.

V roku 1931 sa začala v Ľubeli stavať štvortriedna murovaná škola a už v roku 1933 sa tu na Veľkú noc odohralo prvé predstavenie – hra od F. Urbánka Hrob lásky. Na prízemí boli dve triedy, predelené tzv. španielskou stenou, ktorá sa pri predstaveniach odstránila, čím sa vytvorilo pomerne slušné hľadisko. Javisko sa však muselo na každé predstavenie nanovo zhotoviť už spomínaným spôsobom. Z Martina si zakúpili aj nový horizont, štyri zvislé plátenné kulisy, novú veľkú plátennú oponu, ktorá sa stáčala na drevenej žrdi a úzke stropné drapérky. Začalo sa aj svietiť dvoma sklenenými plynovými reflektormi. Tie sa používali až do roku 1942. Stoličky pre divákov sa zháňali po celej dedine, prípadne si ich priniesli samotní diváci. Neskôr si zo získaných peňazí zakúpili 80 ks záhradných stoličiek. Publikum tvorili najmä miestni roľníci, robotníci, obchodníci a remeselníci, a z radov inteligencie to bol farár a notár s rodinou.

Do tohto obdobia možno zahrnúť i pokus o uvedenie divadelnej hry Majestát Ľudstva, ktorú v obci v bývalom drevenom hostinci u Weisa nacvičoval v roku 1934 Peter Kubík, komunistický funkcionár, neskôr interbrigadista v Španielsku a počas SNP veliteľ práporu kpt. Nálepku. Hra však nemohla byť v budove rímsko-katolíckej školy uvedená, nakoľko zakročil miestny farár. Na túto udalosť si tiež spomenul František Kandera, pretože do spomínaného hostinca chodil na skúšky.

Nemožno nespomenúť počin riaditeľa Meštianskej školy pána Pecha, ktorý spolu so svojou manželkou a divadelnými ochotníkmi pripravili na Vianoce v r. 1946 spevohru Anička Kováčovie. V hlavných postavách sa predstavili Jozef Bednárik (vedúci banského výskumu v Rudných baniach v Dúbrave), Ondrej Mičuda, Božena Gejdošová, rod. Vrbenská, Helena Budveselová, rod. Turčiaková a Miloš Hrnčiar.

Nové priaznivejšie podmienky podnietili živšiu divadelnú činnosť v obci. Divadelné predstavenia sa hrávali na fašiangy, na Veľkú noc, na Ducha a na Vianoce. Divadelné predstavenia sa hrávali pod hlavičkou rôznych organizácií, napr. dobrovoľného požiarneho zboru, zväzu mládeže, telovýchovnej jednoty, zväzu žien.

Po skončení vojny sa réžii upísal František Kandera. V povojnovom období prakticky až do konca 80-tych rokov sa stal vedúcou osobnosťou divadelného života v obci. Podieľal sa na réžii viac ako tridsiatich divadelných hier. Jeho prvou režijnou prácou bola Tajovského hra Ženský zákon, ktorú divadelní ochotníci uviedli na Vianoce v roku 1947. Po nej nasledovala réžia Stodolovej hry „Náš pán minister“. Počas svojho viac ako 30-ročného pôsobenia nacvičil s ľubeľskými divadelníkmi tridsať divadelných predstavení. Veľkú časť svojej režijnej práce venoval inscenáciám našich klasikov J. Tajovského, F. Urbánka, J. Chalúpku, J. Hollého. Boli to hry Všetko naopak (1950), Kubo (1952), Kocúrkovo (1954), Pytliakova žena(1959), Statky zmätky (1960), Jednoaktovka Nový život (1969). Nevyhýbal sa ani dramatickej tvorbe slovenských autov Ivana Bukovčana, Osvalda Zahradníka, Petra Karvaša. Režijne naštudoval i Fredrovu komédiu Dámy a husári či Goldoniho Vtipnú slúžku. Nebola mu cudzia ani práca pri navrhovaní scény a jej vyhotovení, kde našiel dobrých pomocníkov v Ondrejovi Mičudovi, Vincentovi Kubíkovi, Vladimírovi Vlnieškovi či Pavlovi Kundisovi. Patril k zakladajúcim členom základnej organizácie Zväzu divadelných ochotníkov Slovenska v Ľubeli, kde pracoval vo funkcii tajomníka, neskôr hospodára. Mal nemalú zásluhu na tom, že ľubeľský divadelný súbor sa počas jeho aktívnej činnosti zaradil medzi najlepšie divadelné súbory základnej kategórie v okrese Liptovský Mikuláš. Jeho poslednou naštudovanou divadelnou hrou sa stala hra od Jána Dohňanského „Srdcia hraníc nepoznajú“ odprezentovaná pri príležitosti 40. výročia SNP.

Návšteva mladej dámy (2015)

Medveď a víla (2014)

Založenie samostatného divadelného ochotníckeho krúžku sa datuje do roku 1947. Popri hrách slovenskej klasiky ťažiskom povojnového repertoáru bola aj súčasná dramatická tvorba slovenských a sovietskych autorov, najmä tých, ktorých diela sa tematicky viazali na dedinu. Už v r. 1949 odohrali divadelníci na Vianoce Skalkovo Kozie mlieko, v roku 1953 Stodolovu hru Bačova žena, v roku 1955 na Veľkú noc Kornejčukov Kalinový háj, v roku 1956 Smrčkov Puknutý mliečnik, Kákošova Polnočná omša. Ľubelskí režiséri sa nebáli nacvičiť s ochotníkmi ani hry zo zahraničnej dramatickej klasiky – Gogoľovu Ženbu na Vianoce v roku 1963 v réžii riaditeľa ľubeľskej školy Tomáša Havrilu, v r. 1969 Molierovho Oklamaného manžela v réžii Štefana Kollára či Fredrovu hru v r. 1972 Dámy a husári a Goldoniho hra v roku 1975 v réžii Františka Kanderu.

Divadelné predstavenia okrem Františka Kanderu režírovali najmä miestni učitelia. V 50. a 60. rokoch 20. storočia manželia Mária a Štefan Kollárovci, Tomáš Havrila, Anton Duchoň, v 70.a 80. rokoch sa k nim pridal Jozef Valigura, Ľubomíra Vlniešková, Irena Hrnčiarová. Miestni učitelia v roku 1969 naštudovali a zahrali Molierovho Oklamaného manžela v zložení Ivan Štefanovský, Ľubica Ostrovská, Štefan Kollár, Ľubomíra Vlniešková, Ján Stanislav, Mária Fedorová, Anton Duchoň v réžii Štefana Kollára.

Od roku 1968 sa v obci hrávali aj detské predstavenia, ktoré pripravovali so žiakmi základnej deväťročnej školy (ZDŠ) miestni učitelia Ivan Štefanovský, Anton Duchoň, Eva Lúčanová, Tatiana Jacková, Marta Šimková. Boli to hry: O zlatovláske, Biela krv, Princezná sedmikráska, Trikrásy sveta, Huncút Klimko.

Divadelný ochotnícky súbor sa stal v roku 1968 riadnym členom Zväzu divadelných ochotníkov Slovenska, bola založená základná organizácia. Medzi zakladajúcich členov organizácie patrili Ondrej Mičuda, František Kandera, Ľubomíra Vlniešková, Vincent Kubík, Elemír Kubík, Dušan Kubík, Tatiana Jacková, Želmíra Hrnčiarová, Mária Urbanová, Ján Urban, Ľubomír Ferianc, Dušan Lúčan, Helena Budveselová, rod. Turčiaková.

Ešte aj dnes s úsmevom spomínajú najmä tí starší na udalosť, ktorá sa udiala pri repríze divadelnej hry Polnočná omša v Liptovských Kľačanoch. Počas druhého dejstva bolo predstavenie ukončené. Niekto v sále vykríkol, že v Ľubeli horí a skutočne došlo k požiaru na jednotnom roľníckom družstve (JRD). Dvaja herci boli aj členmi hasičského zboru a neuvedomujúc si, že sú ešte v uniformách gardistu a esesáka, odišli pomáhať hasiť. Keď však prí-

slušníci verejnej bezpečnosti (VB) vyšetrujúci založenie požiaru ich uvideli v tomto oblečení, boli zaskočení a nevedeli, čo sa deje. Všetko sa napokon vysvetlilo a nakoniec dobre dopadlo. Priaznivá odozva na divadelné predstavenia viedla k tomu, že okolité obce si čoraz častejšie pozývali ľubeľských ochotníkov. Spočiatku to boli obce L. Kľačany, Dúbrava, Gôtovany, Vlachy, Sv. Kríž a Lazisko. Neskôr k nim pribúdali aj ďalšie vzdialenejšie obce Sliače, Osada, Revúce, Lúžna, Biely Potok, Komjatná a ďalšie. Z roka na rok sa tak zvyšoval počet repríz, čo niekedy bolo aj na úkor samotných hercov, nakoľko boli veľmi vyťažení a aj značne unavení. Po roku 1984 nastali takpovediac divadelné prázdniny. Divadelníci sa prestali stretávať, nenacvičovali sa žiadne predstavenia.

O oživenie divadla v obci sa pričinil najmä Vincent Urban, zanietený divadelník a organizátor. Ako divadelný herec sa prvýkrát objavil v hre „Náš pán minister" na Vianoce r. 1974, pod režijným vedením Ireny Hrnčiarovej. Počas stagnácie divadla bol to práve on a Pavol Tomčík, ktorí v rokoch 1985 až 1988 vystupovali v krátkych komediálnych dialógoch a ako dvaja gazdovia rozoberali aktuálne témy. V roku 1989 v roli režiséra naštudoval Bosíkovu hru „U nás taká obyčaj, alebo aby sme v hanbe nezostali" s hercami Pavlom Tomčíkom, Bibou Šimovou, Otíliou Kubíkovou, Oľgou Guothovou, Marianou Magerčiakovou a sám si v nej zahral aj on, a na fašiangy s ňou vystúpili pred ľubeľským publikom. S hrou sa prihlásili aj do okresnej divadelnej súťaže a boli úspešní – získali 2. miesto, Biba Šimová cenu za najlepší ženský herecký výkon a tiež cenu za scénografiu. Pri príležitosti 70. výročia odohratia prvého divadelného predstavenia v roku 1993 pripravil a nacvičil Kršňákovu komédiu „S brokovnicou na manžela" a v roku 1995 Mozoľovcov od Štefana Králika. Kolektívne spolu s Marikou Novákovou a Marianou Magerčiakovou nacvičili v roku 2009 Göllnerovu „Uličku" a uviedli ju na Vianoce.

Vinco Urban stál aj pri zrode oživenia ľudovej tradície pochovávania basy. Spolu s Rudom Švecom a Štefániou Štěchovou pripravili scenár a v roku 1997 zrežíroval prvé vystúpenie tohto druhu. Podujatie sa nieslo štýlom cirkevného pohrebu. Hlavnou postavou bol farár, kantor, miništrant a smútočné zhromaždenie. Obmieňala sa len reč farára. Podujatie malo priaznivý ohlas medzi divákmi a v roku 1998 a 1999 ho zopakoval. Od roku 2003 sa réžie ujal Pavol Tomčík. Podujatie sa organizovalo každoročne až do roku 2021. Postupne sa menila jeho náplň, zachoval sa len samostatný pohreb pochovávania basy Estery a vytvoril sa priestor na drobné scénky i celé pásma reagujúce na aktuálne otázky doby. Posledného pochovávania basy pred rekonštrukciou kultúrneho domu v roku 2019 sa ako hosť zúčastnila i známa slovenská speváčka Marcela Laiferová. Jej hity roztlieskali, rozospievali a chvíľami aj roztancovali divákov v sále.

K divadlu sa postupne pridali ďalší ochotníci Mária Nováková, Alena Nemcová, Štefan Vrbenský, Lenka Ošková, Lenka Kubíková Vierka Luptáková, Erik Gemzický, Ľubica Švecová, Matej Húlek, Mária Ošková, Peter Slavkovský, Ladislav Hollý a Peter Gustáv Hrbatý, ktorý v rokoch 2010 až 2012 režijne pripravil divadelné hry Starostove kuchárky, Nekontrolovateľný kontrolór, Fajka, britva, žena, Doktor Hvezdoň Burke a prapodivný deň.

Od roku 2003 má divadelný súbor svoju webovú stránku, ktorú vytvoril člen súboru Erik Gemzický.

Od roku 2004 pôsobil v kolektíve v úlohe režiséra Pavol Tomčík. Na Vianoce nacvičil hru Aká bolesť – taká medicína, o rok neskôr hru Ofenzíva pána Koníčka, potom hru Ošklbaný páv, Linka dôvery a v roku 2008 spolu s Lenkou Oškovou hru Bigamia sa nevypláca.

V roku 2005 sa súbor zúčastnil okresnej divadelnej prehliadky hrou Ofenzíva pána Koníčka v réžii Pavla Tomčíka a úspech sa opäť dostavil. Pavol Tomčík získal cenu za najlepší mužský herecký výkon. Účasť v okresnej súťažnej divadelnej prehliadke si kolektív zopakoval aj v roku 2013, a to hrou Dr. Hvezdoň Burke a prapodivný deň v réžii P. G. Hrbatého. Dokonca postúpil na krajskú súťažnú divadelnú prehliadku do Námestova. Lucia Gemzická si z okresnej súťaže odniesla cenu za najlepší ženský herecký výkon.

Pavol Tomčík a Erik Gemzický navrhli a spracovali logo divadelného súboru a divadlo dostalo nový názov po zakladateľovi Kolomanovi Ondrejovi Urbanovi. V logu striga na metle znázorňuje prezývku Ľubeľcov na okolí, 1923 – rok odohratia prvého predstavenia a ĽOD – Ľubeľské Ochotnícke Divadlo. Divadelný súbor ho používa od roku 2007.

Medzi členov divadelného súboru pribudli aj chlapci, ktorí sa začali starať o technické záležitosti typu ozvučenia, osvetlenia či postavenia scény. A tak sa herci sa mohli venovať výlučne svojej hereckej práci. Technickú časť divadelného kolektívu tvorili Jozef Oško, Daniel Oško, Milan Oško, Miro Nemec, neskôr sa k nim pridal Šimon Kandera, Štefan Vyšňan a naposledy aj Samuel Krajči.

Tri letušky v Paríži (2018)

Nemožno nespomenúť ani tých, ktorí boli a sú nápomocní pri sledovaní textov. Z minulých rokov Oľga Guothová, Vierka Jančiová, Vierka Bubniaková, Erika Hrnčiarová, Jana Húleková, Renáta Petrášová, Veronika Ošková, Júlia Hrbatá. Sledovaním textov začínala i nasledujúca mladá herecká generácia Petra Čepelová, Kristína Turčiaková, Nina Slavkovská, Sofia Karmen Magerčiaková, Dorotka Matejovie či Eliška Oravcová. Pridali sa ku nim manželia Kristína a Roman Jurščákovci, Jaroslav Štěch, Alexej Kubík a Anton Kubík.

Réžiu si vyskúšali v súbore aj Matej Húlek, Marika Nováková, Alena Nemcová, Erik Gemzický i Lucia Gemzická a od roku 2015 „sedí na režisérskej stoličke" Jana Mlynarčíková.

Reprízy svojich predstavení už ľubeľskí ochotníci nerealizujú len v okolitých obciach, ale posunuli sa ďalej aj za hranice okresu. Svoje divadelné umenie prezentovali v Čachticiach, Trenčianskych Tepliciach, Kysuckom Novom Meste, boli účastníkmi divadelných festivalov v Budmericiach, Častej, Dubovej a Hriňovej. V rámci divadelných pondelkov súbor vystúpil v roku 2013 v Nemeckom dome v Rači. Predstavenie Tri letušky v Paríži v roku 2018 odohrali v Prahe v Dome národnostních menšin pre slovenských občanov žijúcich v Prahe. Do Prahy sa vrátili aj v tomto roku a predstavili sa svojou poslednou hrou Pi čaj, miláčik.

Je potrebné spomenúť aj prezentáciu divadla a samotného súboru na stránkach regionálnej tlače, v reláciách TV Liptov, JOJ či Slovenskej televízie. Aj týmto spôsobom sa dostáva medzi občanov dobrá zvesť o ľubeľskom ochotníckom divadle.

Z divadelného festivalu Kasiopeafestu si odniesli členovia súboru v roku 2018, kde sa predstavili hrou Tri letušky v Paríži, cenu za najlepšiu inscenáciu festivalu a Erik Gemzický cenu za najlepší mužský herecký výkon. Už niekoľko rokov sú stálym účastníkom divadelného Festeátra v Častej. A práve tento festival inšpiroval vedenie ľubelského súboru k myšlienke pokúsiť sa zorganizovať podobný festival aj v našej obci. Myšlienka sa ujala až po stretnutí s vtedajším starostom Milanom Kubíkom, ktorý sa zaviazal, že sa na podujatí bude podieľať aj samotná obec. A tak sa 1. ročník Ľubeľafestu uskutočnil v roku 2009. A dnes je tu jeho 13. ročník. Počas týchto rokov zavítali do Ľubele ochotnícke divadelné súbory z Liptova, menovite z P. Ľupče, Lipt. Mikuláša – súbor Matice slovenskej, Bobrovca, Likavky, Žiaru, Hýb, Závažnej Poruby, vystúpenie Folklórnej skupiny Chabenec a v posledných ročníkoch festival zahajovala domáca spevácko-tanečná skupina Ľubeľanka. Mimo nášho okresu si už cestu do Ľubele na festival našli divadelné súbory z Častej, Žemberoviec, Hriňovej, Zvolena, Budmeríc, Veličnej, Tisovca, Žabokriek, Zvolenskej Slatiny, Prešova či Medzibrodu. Milovníci divadla tak majú možnosť sledovať trend divadelného smerovania nielen našich kolektívov, ale môžu ho konfrontovať s úrovňou aj iných kolektívov v rámci Slovenska.

A čo dodať na záver…zaželajme ľubeľskému divadlu do ďalších rokov veľa nových divadelných hier, dobrých režisérov, šikovných hercov, aby i naďalej šírili dobré meno medzi milovníkmi divadla v obci, okrese, kraji, na Slovensku aj v zahraničí.

Mgr. Mária Kubíková, kronikárka obce Ľubeľa

Pi čaj, miláčik (2022)

Naše recitátorky na celoslovenskej súťaži v Banskej Bystrici

Týždenník Slovenka zorganizoval dňa 13. októbra 2023 v Banskej Bystrici 13. ročník celoslovenskej súťaže Návraty poézie o cenu Andreja Sládkoviča.

Konala sa v reprezentačných priestoroch bystrickej radnice za účasti 23 recitátorov, medzi ktorými nechýbali ani naše recitátorky Karolínka Gloncáková a Drahuška Gemzická.

Súťažilo sa v štyroch kategóriách: mladší žiaci (Karolínka), starší žiaci, juniori a dospelí (Drahuška). Predsedom odbornej poroty bol riaditeľ Divadla Andreja Bagara v Nitre pán Jaroslav Dóczy. Pestrý výber veršov známych i menej známych autorov zaujal a potešil prítomných.

Všetci recitátori si odniesli ako spomienku na tento deň diplom za účasť a víťazi získali i sadu kníh. Naše úprimné poďakovanie patrí Drahuške Gemzickej, ktorá sa tejto súťaže pravidelne zúčastňuje a tiež Karolínke Gloncákovej, ktorá si po prvý krát vyskúšala súťažnú atmosféru na takomto podujatí. Musím poznamenať, že i keď nevyhrali, ale svojim výberom básní a precíznou recitáciou zaujali nielen porotu, ale aj prítomných poslucháčov.

-Mgr. M. Kubíková, foto: autor-

Za divadlom do Zvolena

MS SČK v Ľubeli zorganizoval pre svojich členov dňa 24.októbra 2023 návštevu divadelného predstavenia „Ženský zákon“ od J.G. Tajovského.

Divadelné predstavenie sa uskutočnilo v Divadle J.G.Tajovského vo Zvolene. Zúčastnilo sa ho 37 milovníkov divadla. Veselohra Ženský zákon patrí k najhrávanejším Tajovského hrám nielen ochotníckych ale aj profesionálnych divadiel.

Aj ľubeľskí ochotníci siahli po tejto divadelnej veselohre celkom 3krát a to v r. 1947 v réžii Františka Kanderu, v r. 1955 v réžii Štefana Kollára a v roku 1982 pod taktovkou Jozefa Valiguru.

Hra o ženskej tvrdohlavosti, plná intríg, hádok a klebiet rozháda dve príbuzné rodiny. Zvolenské naštudovanie hry ponúka divákom nový pohľad na literárne dedičstvo, originálne kombinuje moderné s tradičným. Pod réžiu sa podpísal umelecký šéf DJGT Peter Palik, hudbu zložil Martin Geišberg. Plná sála spokojných divákov ocenila výkony účinkujúcich dlhotrvajúcim potleskom, ku ktorým sme sa s radosťou pripojili aj my.

-M. Kubíková, predsedníčka MS SČK-

Starosta obce Ľubeľa získal ocenenia v súťaži Osobnosť horských zemí

Sobota 25. novembra 2023 patrila slávnostnému galavečeru súťaže Osobnosť horských zemí (Osobowość Ziem Górskich), ktoré sa uskutočnilo v Koncertnej sieni Základnej umeleckej školy v Żywici.

V kategórii SAMORZĄDOWIEC/POLITYK ZIEM GÓRSKICH (Miestna samospráva/Politik horských zemí) bol nominovaný aj starosta obce Ľubeľa Ing. Erik Gemzický, PhD., MBA. Okrem toho získal aj špeciálne ocenenie – čestný titul PRZYJACIEL ZIEM GÓRSKICH (Priateľ horských zemí), ktoré mu odovzdal honorárny konzul Poľskej republiky na Slovensku Ing. Tadek Frackowiak.

Vo svojom príhovore Erik Gemzický vyzdvihol význam cezhraničnej spolupráce medzi Slovenskom a Poľskom, ktorú sa snaží spoločne s poslancami Obecného zastupiteľstva v Ľubeli aj reálne rozvíjať.

„Poľsko a Slovensko sú slovanské národy a v prihraničných oblastiach v krásnej prírode žijú priateľskí a srdeční ľudia. A rozvíjaním cezhraničnej spolupráce sa dokážeme viac inšpirovať, vymieňať skúsenosti a posúvať naše regióny dopredu…“. Hmatateľným dôkazom je aj podpísanie Dohody o partnerských vzťahoch a spolupráci medzi obcou Ľubeľa a Gminou Radziechowy-Wieprz v apríli 2023, na ktorú budú nadväzovať ďalšie plánované aktivity.

-mm-

ĽUBEĽSKÉ NOVINY – informačný občasník pre občanov. XVI. ročník. Vydáva: Obec Ľubeľa, Ľubeľa 346, 032 14. IČO: 00 315 567. Tel.: 044/5593246, email: lubela@lubela.sk, web: www.lubela.sk. **Redakčná rada:** PhDr. Mgr. Mariana Magerčiaková, PhD., MPH, MBA (predsedníčka redakčnej rady), Ing. Erik Gemzický, PhD., MBA, Mgr. Jana Mlynarčíková, JUDr. Branislav Kubík - Ondrík, doc. Ing. Stanislav Morong, PhD., Mgr. Erika Miklášová. Vydavateľ nezodpovedá za obsah reklamy a inzercie. **Evidenčné číslo** v MK SR: EV 5454/16. ISSN: 2453-9791. **Vytlačil:** REPROservis v náklade 470 výtlačkov. **Distribúcia** vlastná. **Periodicita vydávania** dvakrát ročne **Vydanie:** december 2023.

Ľubeľské ochotnícke divadlo
K. O. Urbana

uvádza svetoznámu situačnú komédiu

DOKONALÁ SVADBA

25.12.2023
VYPREDANÉ

PRIDANÉ PREDSTAVENIE

PREMIÉRA 2
30. december 2023
18:00 hod.
KD Ľubeľa
5€/3€

lístky si môžete rezervovať na OcÚ Ľubeľa

© Adela Kolčárová